

Lähtölaukaus Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen

Juuso Lehtonen & Kimmo Salo

Tekijä(t) Juuso Lehtonen & Kimmo Salo	
Koulutusohjelma Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Lähtölaukaus Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen	Sivu- ja liitesivumäärä 42+5
<p>Opinnäytetyö toteutettiin toimeksiantona Suomen Lentopalloliitto ry:lle. Se on tulevaisuudessa halukas kehittämään lajin Suomen Cupia ja tällä työllä pyritään luomaan lähtölaukaus siihen. Suomen Cupista halutaan luoda kompakti omannäköinen turnaus, joka nauttii yleisön arvostusta ja tukee lajin kannattavuutta.</p> <p>Työn tarkoituksena oli selvittää muiden Suomessa pelattavien suurimpien palloilulajien Suomen Cupeja ja löytää niistä ideoita Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen. Ennen tätä selvitystä työssä perehdyttiin erilaisten turnausmuotojen ja peliformaattien valintaan. Tämä helpotti työn seuraavaan vaiheeseen etenemistä.</p> <p>Eri palloilulajien Suomen Cupeja benchmarkattiin eli niistä etsittiin muun muassa tietoa kuinka ne toimivat käytännössä, ketkä saavat osallistua, mitä peliformaattia käytetään ja miltä niiden tulevaisuus näyttää. Benchmarkkaamisesta saatujen tietojen perusteella työssä päätettiin vertailemaan eri lajien Suomen Cupeja keskenään, esimerkiksi niiden osallistumisprosentteja. Työn loppuun on tiivistetty selvityksestä ilmenneitä asioita ja sen työstämisen ajalta heränneitä ajatuksia yhteen kehityssaihioiksi. Näitä kehityssaihioita voidaan jatkossa hyödyntää Lentopallon Suomen Cupin kehittämisessä.</p> <p>Opinnäytetyön idea heräsi vuoden 2016 alussa ja se toteutettiin pääsääntöisesti saman vuoden syksynä. Työn luonteen vuoksi siinä lähteinä käytettiin pitkälti lajiliittojen nettisivuja sekä haastateltiin niiden toimihenkilöitä. Kirjallisuutta oli osittain vaikea hyödyntää, sillä tietoa jouduttiin yhdistelemään eri teoksista.</p>	
Asiasanat Lentopallo, Suomen Cup, Cup, peliformaatti, kehittäminen	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Cupien synnystä.....	3
2.1	FA Cup	3
2.2	Suomen cupien yleistyminen eri palloilulajeihin	4
2.2.1	Viimeksi pelattujen Cupien osallistumisprosentti eri palloilulajeissa.....	4
2.3	Lentopallon Suomen Cupin historia ja kehittyminen	7
3	Turnausmuodon valinta ja peliformaatit	8
3.1	Cup-formaatti eli single-elimination tournament.....	9
3.2	"Monitasoiset turnaukset" eli multilevel tournaments	10
3.3	"Kaksivaiheinen cup-formaatti" eli double-elimination tournament.....	11
3.4	"Sarjamuotoiset peliformaatit" eli round robin tournaments	13
4	Työn tarkoitus ja siihen käytetyt menetelmät	15
4.1	Aineistonkeruumenetelmät.....	15
4.2	Työn toteutuksen vaiheet	16
5	Työn tulokset.....	17
5.1	Lentopallon Suomen Cup 2016–2017	17
5.1.1	Peliformaatti	18
5.2	Jalkapallon Respect Suomen Cup 2016.....	18
5.2.1	Peliformaatti	19
5.3	Jalkapallon Respect Suomen Cup 2017.....	20
5.3.1	Peliformaatti	22
5.4	Jalkapallon Regions´ Cup 2016	23
5.4.1	Peliformaatti	24
5.5	Salibandyn TEHO Sport Suomen Cup 2016-2017	24
5.5.1	Peliformaatti	26
5.6	Futsal Cup 2015–2016.....	27
5.6.1	Peliformaatti	28
5.7	Koripallon Suomen Cup 2011–2012.....	29
5.7.1	Peliformaatti	29
5.8	Käsipallon Suomen Cup 2016–2017	30
5.8.1	Peliformaatti	31
5.9	Miesten Suomen Cupien yhteenveto.....	32
6	Pohdinta.....	34
6.1	Työn tarkoitus ja tavoitteiden saavutus	34
6.2	Peliformaattien pohdinta	34
6.3	Huomioita työn tuloksista	35
6.4	Lähtölaukaus Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen	36

7	Lähteet.....	38
8	Liitteet	43
	Liite 1. Kutsu miesten Salibandyn TEHO Sport Suomen Cupiin	43
	Liite 2. Kutsu naisten Salibandyn TEHO Sport Suomen Cupiin	45
	Liite 3. Suomen Cup 2007 - Tiedote	47

1 Johdanto

Suomen Lentopalloliitto ry:n strategiassa 2016–2020 painotetaan eri osa-alueita. Tähän työhön niistä oleellisimmin liittyy pelaaminen ja tapahtumat. Lentopalloliiton tavoitteena on lisätä pelaamisen määrää ja kehittää pelaamisen tasoa. Lisäksi tapahtumiin Lentopalloliitto haluaa nykyistä enemmän osallistujia sekä tehdä niistä entistä kannattavampia. Lentopallon Suomen Cupin kehittäminen tukee edellä mainittuja strategisia painopisteitä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää muiden Suomen suurimpien palloilulajien Suomen Cupeja ja etsiä niistä ideoita Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen. (Suomen Lentopalloliitto ry 2015.)

Cup-formaatin idea ajautui Suomeen Englannissa vieläkin pelattavasta FA Cupista. Jalkapallon Englannin Cupia eli FA Cupia on pelattu jo vuodesta 1871 lähtien. Suomen jalkapallossa se otettiin käyttöön 1950-luvulla. Sieltä lähtien se on levinnyt eri palloilulajeihin Suomessa. Tätä ja muuta historiaa käsittelevää tietoa esitellään työn alun teoria-osuudessa. Lisäksi siinä esitetään taulukon muodossa eri Suomen Cupien osallistumisprosentteja. (Pihlaja 1994; Suomen Palloliitto 2016.)

Turnausmuodon valintaa ja peliformaatteja käsittelevä kappale kertoo kuinka niihin liittyvillä ominaisuuksilla voidaan tehdä kilpailusta esimerkiksi pidempikestoinen tai millä tavalla siihen osallistuvat joukkueet saavat enemmän otteluita sen aikana. Kyseisessä osiossa on käsitelty vain sellaisia peliformaatteja, jotka soveltuvat mahdollisesti parhaiten erilaisten Cupien pelaamiseen. Lisäksi siinä kerrotaan kuinka mahdollinen turnaussijoittelu toimii ja kuinka niin sanotut vapaataipaleet toimivat turnauskaaviossa.

Työssä käytetään monipuolisesti erilaisia lähteitä, joskin työn luonteen vuoksi kirjallisuuden hyödyntäminen on vähäistä. Henkilöhaastatteluja käytetään sen sijaan reilusti ja Suomen Cupeista etsitään tietoa eri lajiliittojen virallisilta nettisivuilta. Lisäksi tietoa Lentopallon Suomen Cupin historiasta käydään tutkimassa Suomen Urheilumuseossa.

Työn tuloksissa esitetään eri lajien Suomen Cupien benchmarkkauksesta selvinneitä asioita kuten niiden ajankohta, Cupista ilmoittaminen ja siihen ilmoittautuminen, osallistumismaksut, palkinnot ja tärkeänä osana peliformaatit sekä Cupien tulevaisuudennäkymät.

Pohdinnassa tarkastellaan työn tavoitteiden saavuttamista ja työn luotettavuutta. Tämän lisäksi peliformaattien valintaa ja merkitystä pohditaan esimerkkien avulla. Samoin tehdään työn tuloksia pohdittaessa, siellä nostetaan erilaisia asioita esille eri lajien Suomen Cupeista. Lopulta pohdinnassa päästään työn oleelliseen osioon, kehitysaihioihin. Niissä

esitetään mahdollisia kehitysideoita, joilla Lentopallon Suomen Cupia voitaisiin lähteä viemään eteenpäin tulevaisuudessa.

2 Cupien synnystä

Cup voi sanana tarkoittaa kilpailusta jaettavaa kiertopalkintoa tai kilpailumuotoa, jossa häviöjä karsiutuu jatkosta ja voittaja jatkaa aina uutta vastustajaa vastaan. Näistä cup-kilpailuista tunnetuimpia esimerkkejä ovat jalkapalloilun FA Cup ja jääkiekkoilun Stanley Cup. Lisäksi cup nimen käyttö on yleistynyt maailmancup-muodossa. Siinä monen urheilulajin pitkänä ajanjaksona käydään useiden osakilpailujen sarja, jossa lopullinen voittaja ratkeaa eri osakilpailuista saatavien yhteenlaskettujen pistemäärien perusteella. Mäkihyypyn maailmancup toimii tästä hyvänä esimerkkinä. Kuitenkin tässä opinnäytetyössä cup-sanalla tarkoitetaan kilpailumuotoa, jossa häviöjä karsiutuu jatkosta ja voittaja jatkaa aina uutta vastustajaa vastaan erilaisten peliformaattien mukaisesti. (Raevuori 2005, 36-37.)

2.1 FA Cup

Englannin Jalkapalloliitto (The Football Association) perustettiin 1863. Samaan aikaan jalkapallolle luotiin lajikohtaisia sääntöjä, jotka erottivat sen etenkin rugbysta sekä muista vastaavista sukulaislajeista. Kaikki isobritannialaiset jalkapalloseurat eivät kuitenkaan noudattaneet uusia sääntöjä, vaan niistä päästiin yhteisymmärrykseen vasta 1877. Tähän vaikutti merkittävästi FA Challenge Cup eli FA Cup, jota pidetään maailman vanhimpana cup-formaattiin perustuvana jalkapallokilpailuna. (Kanerva & Tikander 2012, 111–112.)

FA Cupin idea on lähtöisin silloisen Englannin Jalkapalloliiton sihteerin Charles Alcockilta. Hän oli toiminut liitossa vasta vuoden, kun hän sai ajatuksen kansallisesta pudotuspeli-menettelystä. Kesäkuun 20. päivänä 1871 The Sportsman julkisti Englannin Jalkapalloliiton virallisen ilmoituksen 'The Football Association Challenge Cupista'. Siihen olivat ilmoituksen mukaan oikeutettuja osallistumaan kaikki liiton alaiset jalkapalloseurat. (The FA 2016.)

Ensimmäiseen FA Cupiin osallistui 50:stä liiton alaisesta joukkueesta vain 15, koska moni joukkue tunsikin kilpailun epäreiluksi erilaisten tasoitusten vuoksi. Historian ensimmäinen FA Cupin kierros pelattiin 1871 marraskuussa eli jo saman vuoden aikana, kun kilpailusta ensimmäisen kerran ilmoitettiin. Pelimenetelmänä käytettiin cup-formaattia, jossa vain ottelun voittaja jatkaa seuraavalle kierrokselle uutta vastustajaa vastaan kunnes lopulta finaalissa kohtaa kaksi voittamatonta joukkuetta. (The FA 2016; Rostance 2015; Running Sport.)

FA Cupia pelataan edelleen lähes 150 vuodenkin jälkeen ja se on kasvattanut osallistuvien joukkueiden määrää huomasti verrattuna siihen, mistä kaikki lähti liikkeelle. Kaudella 2015–2016 siinä pelasi 736 joukkuetta ja pelikierrosten määrä on lisääntynyt alkuperäi-

sestä neljästä kierroksesta viiteentoista kierrokseen ja finaaliin. FA Cupia arvostetaan sen pitkän historian, perinteiden sekä sen yllätyksellisyyden vuoksi. Yllätyksellisen siitä tekee muun muassa jokaista pelikierrosta edeltävät otteluparien arvonnat, vasta niissä selviää aina seuraavan kierroksen vastustaja. (BBC 2016; Funk 2015.)

2.2 Suomen cupien yleistymisen eri palloilulajeihin

Englannissa alkunsa saanut jalkapallon FA Cupin formaatti rantautui Suomen jalkapalloon 1950-luvun puolivälissä. Tähän vaikutti suuresti silloinen Suomen Palloliiton puheenjohtaja Juuso Walden. Ensimmäinen miesten Suomen Cup käynnistyi kaudella 1955. Tämä oli samalla Suomen urheiluhistorian ensimmäinen virallinen cup-kilpailu, muihin palloilulajeihin se yleistyi vasta myöhemmin. Naisissa Jalkapallon Suomen Cupia on pelattu kaudesta 1981 lähtien. (Pihlaja 1994; Suomen Palloliitto 2016.)

Cup-kilpailumuoto levisi Jalkapallon Suomen Cupista lentopalloon. Ensimmäiset miesten ja naisten Lentopallon Suomen Cupin mestaruudet ratkaistiin vuonna 1968. Samana vuonna pelattiin myös ensimmäinen miesten Koripallon Suomen Cup. Naisten ensimmäinen Koripallon Suomen Cupin mestari saatiin vasta 1973. Koripallon Suomen Cupia ei kuitenkaan ole pelattu kauden 2012–2013 jälkeen. (Pihlaja 1994, 322, 343; Seppälä T. 12.9.2016; Basket 2013.)

Ensimmäiset Suomen Cupit pelattiin muussa joukkuepalloilussa seuraavasti (miehet/ naiset):

- pesäpallo 1969/ 1979
- käsipallo 1973–1974/ 1973–1974
- salibandy 1988–1989/ 1991–1992
- futsal 2003–2004 / 2005–2006

Pesäpallossa ei ole enää pelattu Suomen Cupia 1989 jälkeen. (Pihlaja 1994, 332; Suomen Salibandyliitto ry 2016; Suomen Palloliitto 2016a.)

2.2.1 Viimeksi pelattujen Cupien osallistumisprosentti eri palloilulajeissa

Lentopallon miesten sarjoissa kaudella 2016–2017 pelaa 231 joukkuetta, joista 15 osallistui Suomen Cupiin. Siihen osallistuu kaikki 11 Mestaruusliigan eli korkeimman sarjatason joukkuetta. Neljä joukkuetta osallistuu ykkössarjasta. Naisten sarjoissa kaudella 16–17 pelaa yhteensä 196 joukkuetta, joista 11 joukkuetta osallistuu Suomen Cupiin. Näistä 11 joukkueesta vain kaksi pelaa muuta kuin Mestaruusliigaa. Suomen Cup kuuluu mestaruusliigajoukkueiden sarjamääräyksiin eli siinä pelaavien joukkueiden tulee osallistua Len-

topallon Suomen Cupiin. (Lankinen 7.10.2016; Polso 3.10.2016; Suomen Lentopalloliitto ry 2016.)

Jalkapallossa kaudella 2016 miesten sarjoissa pelasi 801 joukkuetta, joista 125 osallistui Respect Suomen Cupiin. Siihen osallistuivat kaikki 12 korkeimman sarjatason joukkuetta. Puolestaan Regions´ Cupiin, johon saa osallistua vain Kolmosessa tai sitä alemmassa sarjassa pelaavat joukkueet, osallistui 2016 kaudella 743 joukkueen joukosta 128. Naisten sarjoissa kaudella 2016 pelasi 118 joukkuetta, joista Respect Suomen Cupiin osallistui 32 ja näistä kahdeksan oli korkeimman sarjatason joukkuetta. Naiset eivät pelaa jalkapallon Regions´ Cupia. (Suomen Palloliitto 2015b; Suomen Palloliitto 2015c; Suomen Palloliitto 2016b; Suomen Palloliitto 2016c; Suomen Palloliitto 2016d.)

Futsalissa kaudella 2015–2016 miesten sarjoissa pelasi 552 joukkuetta, joista 46 osallistui Suomen Cupiin. Siihen osallistuivat kaikki 12 korkeimman sarjatason joukkuetta. Naisten sarjoissa kaudella 2015–2016 pelasi 246 joukkuetta, joista 16 osallistui Suomen Cupiin. Näistä 10 oli korkeimman sarjatason joukkuetta. (Suomen Palloliitto 2015; Suomen Palloliitto 2016b.)

Salibandyssa kaudella 2016–2017 miesten sarjoissa pelasi 659 joukkuetta, joista 105 osallistui kauden 2016–2017 Suomen Cupiin. Siihen osallistuvista joukkueista 6 pelaa salibandyliigaa eli korkeinta sarjatasoa. Puolestaan naisten sarjoissa pelasi 112 joukkuetta, joista 23 osallistui Suomen Cupiin. Näistä seitsemän joukkuetta pelasi korkeinta sarjatasoa. (Suomen Salibandyliitto ry 2016a; Suomen Salibandyliitto ry 2016b.)

Koripallon Suomen Cupia pelattiin sekä miehissä että naisissa samalla cup-formaatilla viimeksi kaudella 2011–2012. Tällöin miesten sarjoissa pelasi 261 joukkuetta, joista 27 lopulta osallistui Suomen Cupiin. Puolestaan naisten sarjoissa pelasi 128 joukkuetta, joista 15 osallistui Suomen cupiin. (Suomen Koripalloliitto ry 2016.)

Käsipallossa kaudella 2016–2017 miesten sarjoissa pelasi 39 joukkuetta, joista yhteensä 19 osallistui käsipallon Suomen Cupiin. Näistä kymmenen pelasi korkeinta sarjatasoa. Puolestaan naisten sarjoissa kaudella 2016–2017 pelasi 22 joukkuetta, joista kahdeksan pelasi korkeinta sarjatasoa. Naisten Suomen Cupiin osallistui yhteensä kymmenen joukkuetta, joista suurinta osaa edusti korkein sarjataso, kuten taulukossa 2 on esitetty. (Suomen Käsipalloliitto 2016.)

MIEHET				
Suomen Cupit	Lisenssijoukkueet joilla oikeus osallistua	Cup osallistujamäärä	Osallistumis % ilman pääsarjatasoa	Osallistumis %
Lentopallo 2016-2017 *11/11	231	15	1,8	6,5
Jalkapallo 2016				
Respect cup *12/12	801	125	14,3	15,6
Regions cup **	743	128	-	17,2
Futsal 2015-2016 *12/12	552	46	6,3	8,3
Salibandy 2016-2017 *6/14	659	105	15,3	15,9
Käsipallo 2016-2017 *10/10	39	19	31,0	48,7
Koripallo 2011-2012 *11/11	261	27	6,4	10,3
*Korkeimman sarjatasoin joukkueet, jotka osallistuvat cupiin				
**Regions cupissa pelaavat vain piiritason joukkueet (3.div ja alemmat)				

Taulukko 1. Miesten osallistumisprosentti Cupeihin eri palloilulajeissa

NAISET				
Suomen Cupit	Lisenssijoukkueet joilla oikeus osallistua	Cup osallistujamäärä	Osallistumis % ilman pääsarjatasoa	Osallistumis %
Lentopallo 2016-2017 *9/9	196	11	1,1	5,6
Jalkapallo 2016				
Respect cup *8/10	118	32	22,2	27,1
Futsal 2015-2016 *10/10	246	16	2,5	6,5
Salibandy 2016-2017 *7/12	112	23	16,0	20,5
Käsipallo 2016-2017 *8/8	22	10	14,3	45,5
Koripallo 2011-2012 *8/8	128	15	5,8	11,7

2.3 Lentopallon Suomen Cupin historia ja kehittyminen

Lentopallon Suomen Cup järjestettiin ensimmäisen kerran sekä miehille että naisille vuonna 1968. Suomen Lentopalloliiton silloisen Toiminnanjohtaja Torsti Seppälän (1962–1968) mukaan idea cupin pelaamiseen syntyi Jalkapallon Suomen Cupista, jota oli jo siihen mennessä pelattu reilut kymmenen vuotta. Seppälän mukaan Lentopallon Suomen Cupia alettiin pelata, koska kesäajalle haluttiin lisää pelejä ja jotta alemmilla sarjatasoilla pelaavilla joukkueilla oli mahdollisuus päästä mittaamaan tasoaan korkeampien sarjatasojen joukkueita vastaan. Ensimmäiset Suomen Cupit pelattiinkin ulkona ja vasta finaalikierroksilla otteluita suositeltiin pelattavaksi sisäkentillä. Ottelut pelattiin cup-peliformaattia käyttäen, joka on selitetty tarkemmin kappaleessa 3.1. Suomen Cupin vuoden 1968 yhdysmiesluettelosta selvisi, että ensimmäiseen miesten Cupiin osallistui 54 joukkuetta, joista Luulajan Kalastus voitti. Naisten Cupiin osallistui 7 joukkuetta, joista voitajaksi selviytyi Kimmo. Osallistumismaksua Cupista perittiin 40 markkaa joukkueelta. (Seppälä 12.9.2016; Suomen Cupin Kilpailumääräykset 1968; Suomen Cupin yhdysmiesluettelo 1968.)

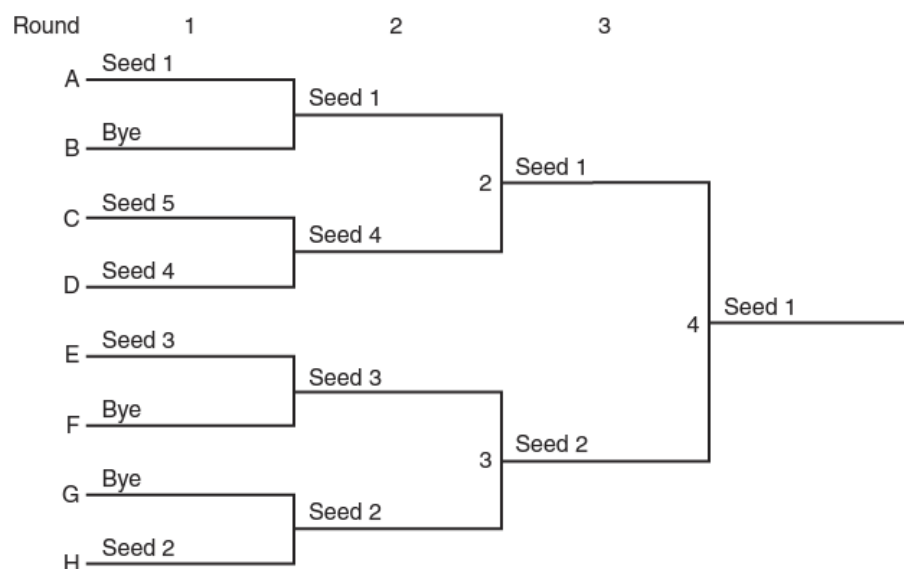
Vertailtaessa vuoden 2007 Lentopallon Suomen Cupia, pelattiin sitä yhä edelleen samankaltaisella cup-peliformaatilla kuin vuonna 1968. Joukkueita Suomen Cupiin 2007 osallistui miehissä 24 ja naisissa 16. Osallistumismaksut olivat ottelukohtaisia ja suuruudeltaan aina 170 euroa per ottelu. Kyseisenä vuonna Cupin finaali pelattiin yhteisessä finaaliapahtumassa kolmen muun palloilulajin kanssa, jossa hekin ratkoivat omien Suomen Cupien voittajia. Tämä oli viides ja viimeinen kerta kun tällainen yhteisfinaali järjestettiin ja ensimmäisen kerran sitä kokeiltiin vuonna 2003. (Liite 3; Suomen Lentopalloliitto ry 2007; Suomen Lentopalloliitto ry 2007a.)

Lentopallon Suomen Cupia 2016–17 pelattiin edelleen cup-peliformaatilla. Siihen saivat osallistua kaikki Lentopalloliiton alaiset naisten ja miesten joukkueet. Niitä siihen ilmoitettiin miehiin 15 ja naisiin 11 ja suurin osa näistä pelasi korkeimmalla sarjatasolla kuten aikaisemmin taulukoissa 1 ja 2 mainittiin. Osallistumismaksut olivat erillisiä maksuja ja ottelukohtaisia. Ne oli porrastettu esikarsintamaksuun, joka oli 50 euroa pelistä. Myöhemmin kun liigajoukkueet tulivat mukaan, nousi ottelumaksu 170 euroon. Palkintona Cupista oli mitalit kahdelle parhaalle joukkueelle sekä voittajalle Eurocup-paikka. (Lankinen 7.10.2016.)

3 Turnausmuodon valinta ja peliformaatit

Turnauksen järjestäjä valitsee kilpailussa käytettävän turnausmuodon ja peliformaatin, jolla se viedään läpi. Niiden valintaa pohdittaessa kiinnitetään huomiota erilaisiin tavoitteisiin kuten saavatko kaikki joukkueet yhtäläisen pelien määrän tai miten joukkueiden tasoerot otetaan huomioon. Lisäksi pelipaikkojen määrä vaikuttaa merkittävästi turnausmuodon valintaan sekä millä aikavälillä turnaus halutaan pelata. Muita vaikuttavia tekijöitä ovat tietysti turnaukseen osallistuvien joukkueiden määrä ja niiden sarjatasot, jotka mahdollisesti määrittävät turnauskaavion. (Byl 2014, 1-2.)

Turnauskaaviota käytettäessä se on suunniteltava siten, että lopulta yksi joukkue on jäljellä eli aloittavia joukkueita on oltava joko 2, 4, 8, 16, 32, 64 jne. Mikäli joukkuemäärät eivät kuitenkaan mene tasan kuten edellä mainittiin, voidaan ottaa käyttöön byesit eli vapaa-vaaleet. Alla olevassa kuviossa (kuvio 1) on havainnollistettu viiden osallistujan cup-kaavio. Siinä turnauskaavioon on lisätty kolme byesiä, jotta turnauskaavio saadaan täydelliseksi. (Byl 2014, 9,141.)

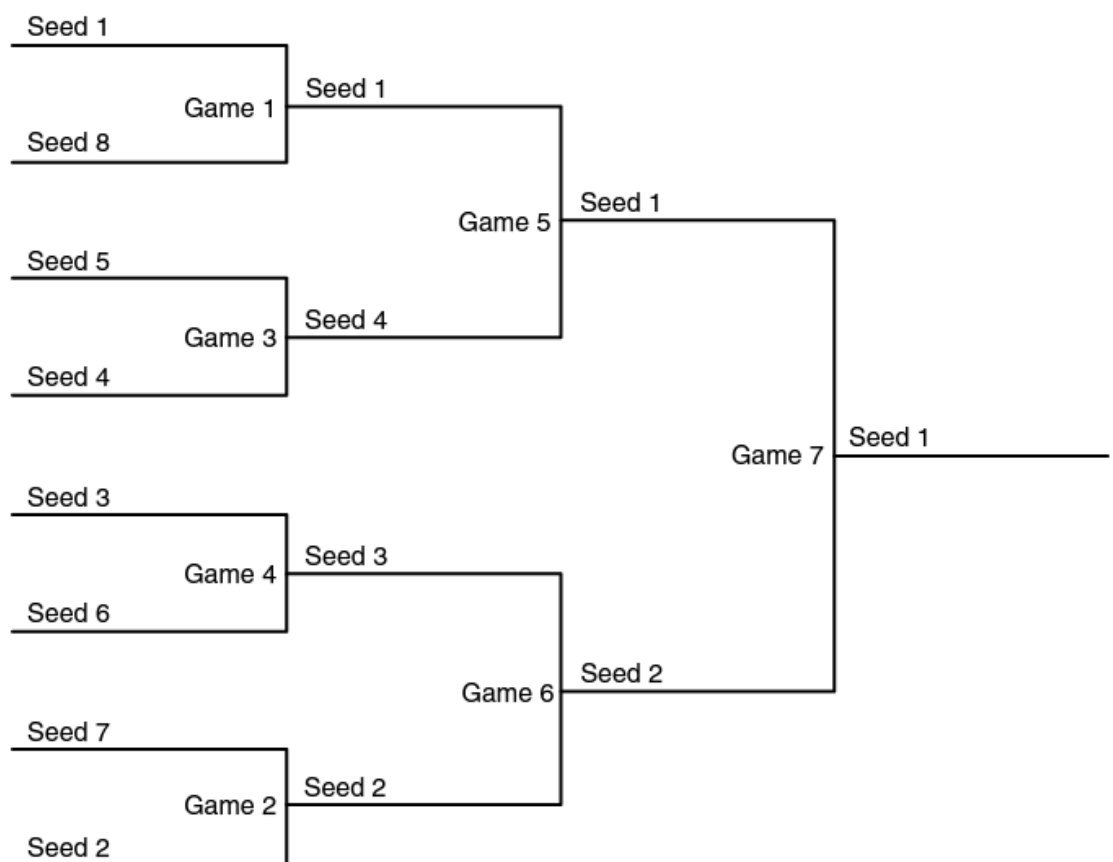
Kuvio 1. Cup-formaatti viidellä osallistuvalla joukkueella. (Byl 2014, 9.)

Kuvassa 1 seedit eli osallistuvat joukkueet ovat sijoitettu turnauskaavioon aikaisemman menestyksen perusteella. Esimerkiksi Salibandyn TEHO Sport Suomen Cupissa eri sarjatasojen joukkueet tulevat eri kierroksilla mukaan kilpailuun. Turnauskaavion luomiseen voidaan myös käyttää erilaisia arvontamenetelmiä, kuten jo aiemmin mainitussa FA Cupissa seuraavan kierroksen vastustaja selviää vasta arvonnän myötä. (Byl 2014, 9, 142–146; Funk 2015; Salibandyliitto 2016c.)

Turnauksen tavoitteet ovat sidoksissa päätettyyn peliformaattiin, jolla se toteutetaan. Päätetty peliformaatti määrittää muun muassa pelattavien otteluiden määrän ja turnauksen keston. (Byl 2014, 1,6.) Tulevissa kappaleissa avataan erilaisia peliformaatteja.

3.1 Cup-formaatti eli single-elimination tournament

Cup-formaatin hienous on sen yksinkertaisuus, otteluparin häviö tippuu ja voittaja jatkaa seuraavalle kierrokselle kunnes jäljellä on enää yksi - turnauksen voittaja. Cup-formaatti on mahdollista toteuttaa isolla osanottajajoukolla, lyhyessä ajassa sekä vähillä pelipaikoilla. Kyseistä peliformaattia käytetään usein pitkän pelikauden päätteeksi pudotuspeleissä, joissa ratkaistaan sarjan mestaruus. (Byl 2014, 2.)

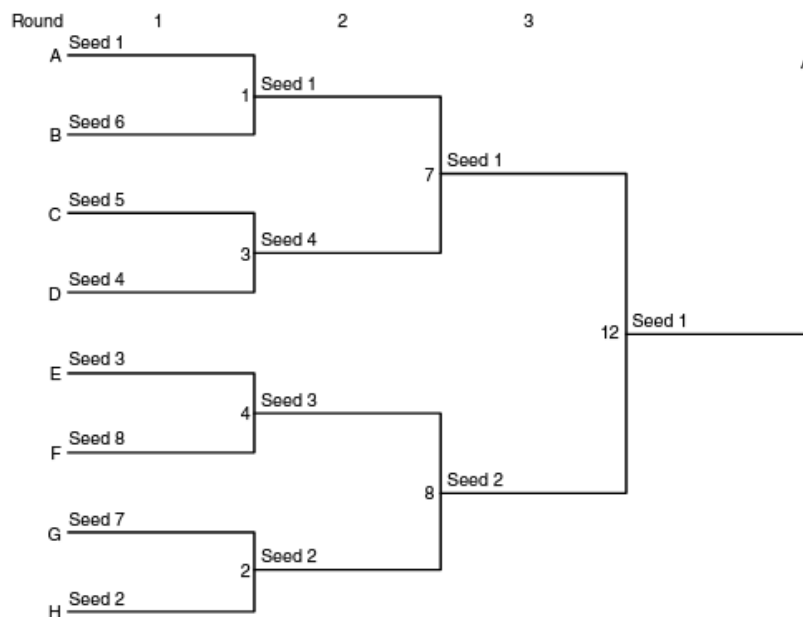
Kuvio 2. Cup-formaatti kahdeksalla osallistujalla. (Byl 2014, 22.)

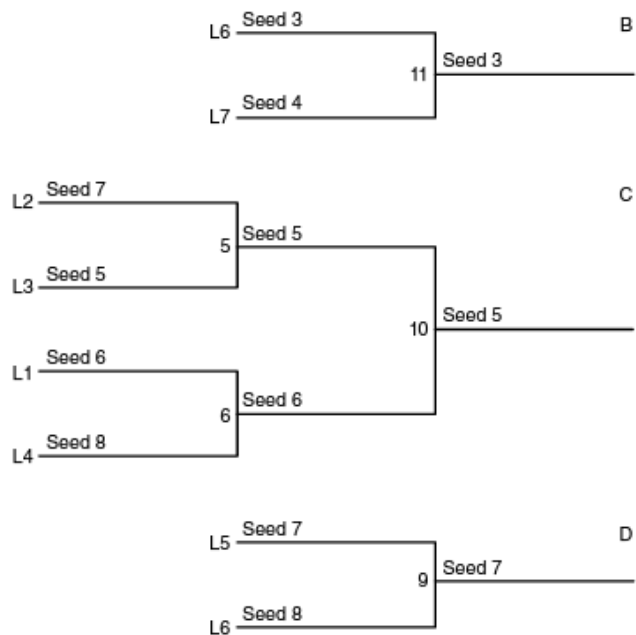
Cup-formaattia on helppo ymmärtää ja se on myös helppo järjestää. Siihen voi osallistua moni eikä sen järjestämiseen tarvita montaa pelipaikkaa. Turnaus voidaan pelata lyhyessä ajassa, koska pelien määrä tippuu dramaattisesti jo ensimmäisen kierroksen jälkeen. Lisäksi turnauksessa pelattavien pelien määrä on helppo laskea seuraavalla kaavalla: osallistujien määrä - 1 = pelien määrä. Cup-formaatin heikkoutena on se, että jokaiselle joukkueelle voidaan luvata varmasti vain yksi peli. Tästä syystä kaikki joukkueet eivät

myöskään pääse pelaamaan kotikentällä, koska moni saattaa jo tippua kilpailun ensimmäisellä kierroksella. Lisäksi huonona puolena pidetään tarkkaan määriteltyjä seedejä eli ennen turnausta arvioituja sijoituksia, sillä niiden määrittely voi johdattaa turnauksen etenemistä tiettyyn lopputulokseen. (Byl 2014, 2, 21–22.)

3.2 ”Monitasoiset turnaukset” eli multilevel tournaments

Monitasoinen turnaus on hyvin samankaltainen kuin aikaisemmin mainittu cup-formaatti. Siinä otteluparin voittaja etenee samaan tapaan seuraavalle kierrokselle kohti loppuottelua, jossa kohtaavat kaavion kaksi voittamatonta. Monitasoinen turnaus eroaa kuitenkin cup-formaatista siten, että siinä otteluparien häviäjät jatkavat kilpailuaan ratkaisemalla alemmat sijat. Alla olevassa kuviossa (kuvio 3) on havainnollistettu monitasoisen kilpailumuodon turnauskaavio kahdeksalla osallistujalla. Ensimmäisellä kierroksella hävinneet tippuvat ratkaisemaan sijat 5-8 ja voittajat jatkavat pelejään toiselle kierrokselle kilpaillen sijoista 1-4. Monitasoinen turnaus saadaan päätökseen vasta kun jokainen sija on ratkaistu. (Byl 2014, 3.)

Kuvio 3. Kahdeksan osallistujan monitasoinen turnaus. (Byl 2014, 46.)

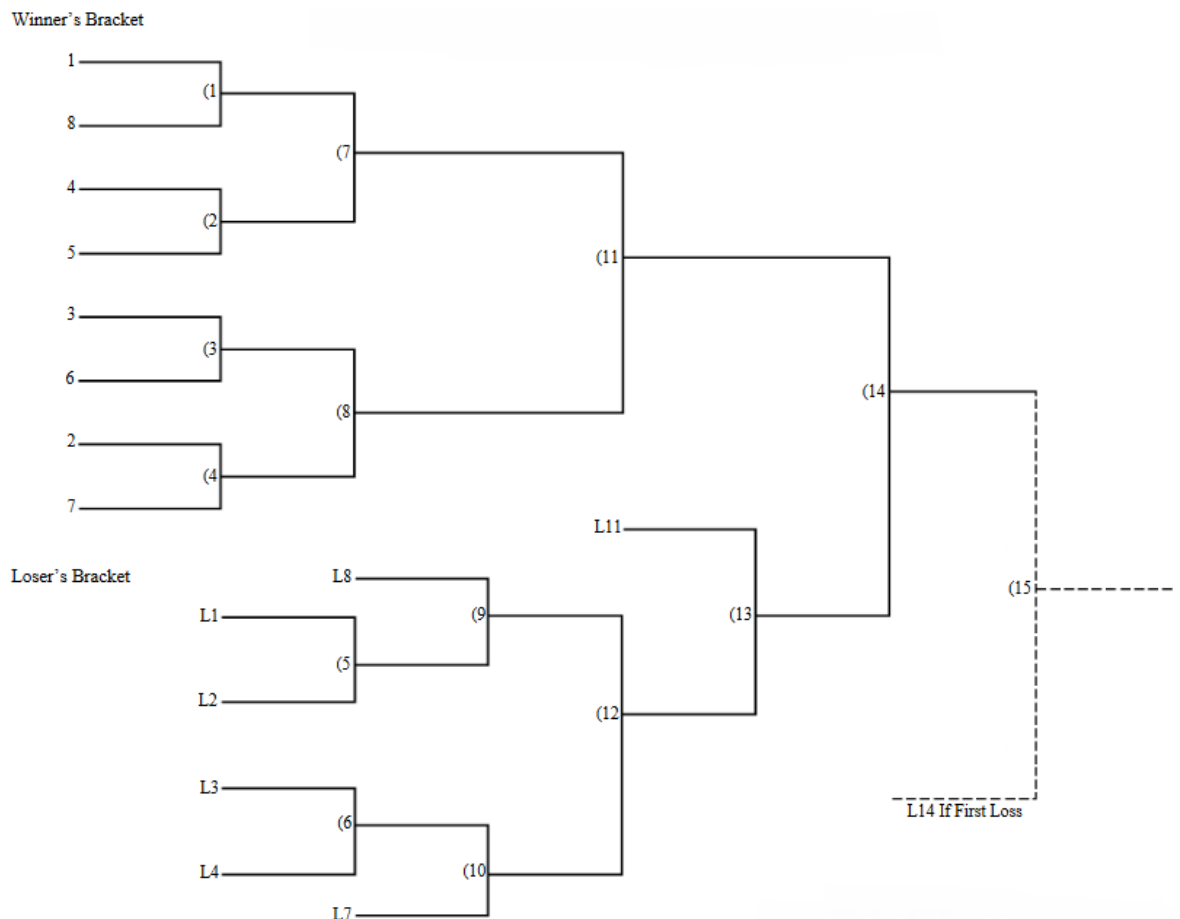
Multilevel turnauksissa iso ero verrattuna cup-formaattiin on pelien määrä. Jokainen osallistuja saa lähes tai täsmälleen saman verran pelejä turnauksen aikana. Mahdolliset osallistujien vapaataipaleet vaikuttavat niiden yhtenäisiin pelimääriin. Muita peliformaatin etuja ovat turnauksen tasaisuuden säilyminen, sillä pudonneet kilpailijat saavat seuraavilla kierroksilla entistä tasaväkisempiä ottelupareja. Monitasoisessa turnauksessa pystytään hyödyntämään useita pelipaikkoja tehokkaasti. Esimerkiksi häviäjät pystyvät pelaamaan seuraavan kierroksen omia otteluita mahdollisilla vapailla kentillä, vielä kun aikaisempien kierrosten ottelupareja ratkotaan. Monitasoturnauksen etuna on se, että jokainen osallistuja saa enemmän pelejä kuin turnausmuodoissa, joissa tappiosta tai kahdesta tippuu kokonaan ulos. Tämän ominaisuuden johdosta tämä peliformaatti sopii erinomaisesti koululii-kuntaan tai tilanteisiin, joissa lopullisilla sijoituksilla ei ole niinkään väliä. (Byl 2014, 45–47.)

Monitasoturnauksen heikkous on se, että ensimmäisellä kierroksella puolet osallistujista menettää mahdollisuuden kilpailla turnauksen voitosta. Lisäksi turnausjärjestäjällä on suuri vastuu siitä, että ennakkoon vahvat osallistujat eivät kohtaa toisiaan ensimmäisillä kierroksilla, vaan oletetusti vasta viimeisillä kierroksilla. Näin kilpailusta muodostuu mahdollisimman tasainen sekä voittajien että häviäjien kesken. (Byl 2014, 45–47.)

3.3 ”Kaksivaiheinen cup-formaatti” eli double-elimination tournament

Kaksivaiheista cup-formaattia on suositeltavaa käyttää silloin kun pelipaikat ovat rajalliset ja loppusijoitukset ovat tärkeässä roolissa. Kappaleen alla olevan kuvion 4 mukaan ky-

seistä peliformaattia pelataan kahdessa kaaviossa, jotka ovat ylempi ns. ”voittajien kaavio” sekä alempi ns. ”häviäjien kaavio”. Voittajien kaavio toimii samalla tavalla kuin cup-formaatissa, jossa voittaja jatkaa seuraavien kierrosten kautta aina finaalin asti. Toisin kuin cup-formaatissa ensimmäisen ottelunsa hävinnyt joukkue ei tipu turnauksesta, vaan jatkaa häviäjien kaavioon. Tässä kaaviossa pelaavat ylemmässä kaaviossa kerran hävinneet osallistujat kuten alla olevassa kuviossa (kuvio 4) havainnollistetaan. Mikäli osallistuja häviää vielä toisen ottelun alemmassa kaaviossa, tippuu tämä turnauksesta. Näin ollen kahden tappion kärsineet osallistujat eivät jatka turnausta. Alakaavion voittaja kohtaa loppuottelussa yläkaavion voittamattoman vastustajan. Jos yläkaaviosta tuleva finalistivoittaa alakaavion finalistin heti ensimmäisessä loppuottelussa, voittaa tämä samalla koko turnauksen tappioita ja tällöin kaikki muut ovat siis hävinneet kaksi ottelua. Siinä tapauksessa että ylemmästä kaaviosta tuleva finalistihäviää ensimmäisessä loppuottelussa, pelataan vielä ratkaiseva ottelu näiden osallistujien kesken. Tässä vaiheessa molemmilla on vasta yksi tappio alla turnauksessa. Peliformaatin otteluiden määrä voidaan laskea seuraavalla kaavalla: (osallistujien määrä – 1) X 2 = pelien määrä. (Byl 2014, 2-3, 69–72.)

Kuvio 4. Kaksivaiheinen cup-formaatti kahdeksalla osallistujalla. (Printyourbrackets.)

Peliformaatti tarjoaa huonon päivänkin sattuessa osallistujalle toisen mahdollisuuden voittaa turnaus. Tämä tarkoittaa sitä, että jokainen osallistuja saa vähintään kaksi ottelua. Turnaussijoittaminen ei ole niin tärkeässä asemassa tässä peliformaatissa kuin esimerkiksi cup-formaatissa. Lisäksi kyseinen peliformaatti toimii parempana mittarina osallistujille verrattuna cup-formaattiin, koska se antaa pelaajille tai joukkueille toisen mahdollisuuden osoittaa tasonsa huononkin suorituksen jälkeen. Otteluiden pelaamiseen tarvitaan muutamia pelipaikkoja. (Byl 2014 69–72.)

Tässä peliformaatissa osallistujat saattavat pelata eri määrän otteluita, koska osan on mahdollista selvittää tiensä finaaliin ilman tappiota, kun taas toiset osallistujat joutuvat selvittämään tiensä sinne useamman ottelun kautta, johtuen tappioista. Tällaisen turnauksen järjestäminen vaatii esimerkiksi tuplamäärän otteluita verrattuna cup-formaattiin. Toisin kuin monitasoturnauksessa, kaksivaiheisessa turnauksessa ei pystytä hyödyntämään niin hyvin useita pelipaikkoja. (Byl 2014 69–72.)

3.4 “Sarjamuotoiset peliformaattit” eli round robin tournaments

Sarjamuotoisessa peliformaatissa osallistujat pelaavat saman määrän otteluita ja kohtaa- vat toinen toisensa yhtä monta kertaa. Esimerkiksi kahdeksan osallistujan sarjassa jokai- nen joukkue pelaa jokaista vastaan eli yhteensä seitsemän ottelua. Sarjassa pelattavien otteluiden määrän voi laskea seuraavalla kaavalla: $[\text{osallistujien määrä} \times (\text{osallistujien määrä} - 1)] / 2$. Otteluiden lopputuloksista jaetaan ennalta sovittu määrä sarjapisteitä ku- ten voitosta 3 pistettä, tasapelistä 1 piste ja tappiosta 0 pistettä. Nämä sarjapisteet ratkai- sevat lopulta sarjan voittajan. Mikäli sarjan päätteeksi pelataan pudotuspelit, määrittää silloin muodostunut sarjataulukko niiden otteluparit. Sarjamuotoista peliformaattia voidaan käyttää turnauksessa, jonka lajin ottelun kesto ei ole pitkä kuten sulkapallossa. Pelifor- maattia käytetään myös usein koko kauden kestävässä sarjoissa kuten Englannin Valioliigassa, jossa pelataan kaksinkertainen sarja. Tämä tarkoittaa, että sarjan joukkueet koh- taavat toisensa kaksi kertaa kauden aikana sekä koti- että vieraskentällä. Kolminkertai- sessa sarjassa osallistujat kohtaavat toisensa kolme kertaa jne. (BBC America 2014; Byl 2014, 3-4, 95–97.)

Osallistujamäärän ollessa liian suuri sarjamuotoiseen peliformaattiin, jossa kaikki kohtaa- vat toisensa ainakin kerran, suositellaan sitä pelattavaksi lohkoissa. Lohkoja voi olla use- ampia ja aina yhden lohkon sisällä kaikki osallistuvat joukkueet kohtaavat toisensa. Loh- kojen loppusijoitusten perusteella määräytyvät tulevien pudotuspelien otteluparit. Kysei- nen ”lohkojaollinen peliformaatti” vaatii aina pudotuspelit voittajan ratkaisemiseksi. (Byl 2014, 4, 94–98.)

Pudotuspelit pelataan ”lohkojaolisessa peliformaatissa”, mutta ne voidaan myös pelata tavallisen sarjamuotoisen peliformaatin päätteeksi. Pudotuspelit pelataan normaalisti cup-formaatilla. Jos halutaan ratkaista vain ja ainoastaan kilpailun voittaja, on mahdollista, että vain lohkojen voittajat pelaavat toisiaan vastaan pudotuspeleissä. Mikäli kuitenkin halutaan ratkaista muita lopullisia sijoja, pitää pudotuspeleihin ottaa mukaan myös lohkojen muilta sijoilta olevat osallistujat. Jos halutaan ratkaista kaksi parasta, tulee jokaisesta lohkoista ottaa vähintään kaksi parasta osallistujaa mukaan pudotuspeleihin. Mitalisijoilla 1-4 ollessa väliä, tulee pudotuspeleihin valita jokaisen lohkon neljä parasta. Tämä siksi, että peliformaatin neljä parasta osallistujaa on saatettu sijoittaa yhteen ja samaan lohkoon. Näin lopullisista tuloksista tulee oikeudenmukaiset ja luotettavat. (Byl 2014, 98.)

”Sarjamuotoisen peliformaatin” paras puoli onkin sen tuloksien luotettavuus, koska kaikki pääsevät ottamaan mittaa toisistaan. Muita hyviä puolia on, ettei kukaan tipu siitä ulos eikä osallistujien ennakkosijoituksilla ole väliä ennen sarjan alkua. Peliformaattia on myös mahdollista pelata monessa paikassa. Huonoja puolia on pelien suuri määrä, joskin niitä saadaan vähennettyä, jos osallistujat jaetaan useampiin lohkoihin. Lisäksi osa peleistä saattaa olla panoksettomia tai taso-eroltaan epätasaisia. Esimerkiksi ”sarjamuotoisen peliformaatin” tietyt sijat ovat jo ratkenneet, mutta jäljellä on silti pelaamattomia otteluita. (Byl 2014, 98.)

4 Työn tarkoitus ja siihen käytetyt menetelmät

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää muiden Suomen suurimpien palloilulajien Suomen Cupeja ja löytää niistä mahdollisia ideoita Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen. Lisäksi työssä perehdyttiin erilaisiin peliformaatteihin ja niiden ominaisuuksiin, joilla voi vaikuttaa kilpailun luonteeseen. Työssä selvinneitä tietoja ja työskentelyn aikana heränneitä ajatuksia pohdittiin lopuksi ja niistä muodostettiin kehitysaihioita. Näiden aihoiden pohjalta Lentopallon Suomen Cupia voi kehittää eteenpäin.

4.1 Aineistonkeruumenetelmät

Työmenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin tutkivan oppimisen eri keinoja. Tiedon hankkimiseksi hyödynnettiin toki perinteistä kirjallisuutta, mutta työn aiheen ja luonteen vuoksi siinä käytettiin runsaasti sähköisiä lähteitä sekä lajiliittojen toimihenkilöiden haastatteluita. Ennen haastateltaville toimihenkilöille sähköpostilla lähetettyjä kysymyksiä, selvitettiin eri lajien Cupien taustoja. Haastattelun kysymykset muodostuivat jo ennalta selvinneiden asioiden perusteella. Osasta Cupeista selvisi enemmän tietoa kuin toisista, joten osasta Cupeista kysyttiin enemmän tietoa. Lähetetyt sähköpostit tavoittivat suurimman osan haastateltavista. Joidenkin toimihenkilöiden vastaukset saapuivat kattavina ja osaa käytiin haastattelemassa kasvotusten. Lisäksi lentopallon historiaa selvitettäessä toteutettiin yksi puhelinhaastattelu. Haastatellut henkilöt olivat:

- Casagrande, M. 25.10.2016. Pääsihteeri. Suomen Palloliitto. Sähköposti.
- Harri, P. 13.4.2016. Tapahtumapäällikkö. Suomen Lentopalloliitto ry. Sähköposti
- Lankinen, J. 7.10.2016. Projektipäällikkö. Suomen Lentopalloliitto ry. Sähköposti.
- Lundström, P. 25.10.2016. Kilpailupäällikkö. Suomen Palloliitto. Sähköposti.
- Paajanen, J. 29.9.2016. Pääsarjapäällikkö. Suomen Salibandyliitto ry. Sähköposti.
- Polso, K. 3.10.2016. Sarjahoitaja. Suomen Lentopalloliitto ry. Sähköposti.
- Seppälä, T. 12.9.2016. Toiminnanjohtaja 1962–1968. Suomen Lentopalloliitto. Puhelinhaastattelu.
- Tiilikainen, T. 29.9.2016. Yhteyspäällikkö. Suomen Käsipalloliitto. Sähköposti.

- Tirri, L. 29.9.2016. Kilpailuasiantuntija. Suomen Palloliitto. Sähköposti.

- Westerholm, T 28.9.2016. Kilpailutoiminnan johtaja. Suomen Koripalloliitto. Sähköposti.

4.2 Työn toteutuksen vaiheet

Opinnäytetyön työskentely lähti liikkeelle Lentopalloliitto ry:ltä saadusta toimeksiannosta vuoden 2016 keväällä. Työn ideaa kehitettiin kesän aikana ja se toteutettiin pääsääntöisesti syyslukukauden aikana. Aluksi kirjoitettiin työn teoriatausta, jossa kerrottiin Cupien synnystä, FA Cupista, Cupien leviämisestä Suomen palloilulajeihin ja etenkin lentopallon Suomen Cupin kehittymisestä sekä isona osana turnausmuodon valinnasta ja peliformaateista. Tämän jälkeen benchmarkattiin muiden Suomen suurimpien palloilulajien Cupeja, jotta niiden iso kuva saatiin hahmotettua. Benchmarkkaamisesta selvittämättä jääneitä tietoja haastateltiin eri lajiliittojen toimihenkilöiltä. Lopulta kaikista selvinneistä tiedoista ja työskentelyn aikana heränneistä ajatuksista kirjoitettiin pohdintaan. Siellä nostettiin erinäisiä asioita esille ja näistä tiivistettiin kehitysaiheita. Niiden perusteella lentopallon Suomen Cupia voi lähteä kehittämään eteenpäin.

5 Työn tulokset

Tulevat kappaleet käsittelevät eri palloilulajien Suomen Cupeja ja niiden kokoamiseen on pyritty sisällyttämään myös lajiliittojen näkökulmia. Kussakin lajissa on sen Suomen Cupissa käytettävä peliformaatti käsitelty omassa kappaleessaan. Sen erottaminen omaksi luvukseksi on työn tavoitteiden kannalta merkittävää ja siksi jokainen peliformaatti käydään tarkasti läpi.

5.1 Lentopallon Suomen Cup 2016–2017

Lentopallon Suomen Cupiin 2016–17 voivat osallistua kaikki Lentopalloliiton alaiset naisten ja miesten joukkueet. Suomen Cupista tiedotetaan liiton nettisivuilla, lajin Kiila-lehdessä sekä 3-sarjalaisten ja sitä ylempien sarjatasojen joukkueita lähestytään suoraan sähköpostitse, kertoo Suomen Lentopalloliiton projektipäällikkö Jari Lankinen. Hänen mukaan Suomen Cupiin on voinut ilmoittautua 1.9.–25.9.2016 eli käytännössä syyskuun ajan. (Lankinen 7.10.2016; Suomen Lentopalloliitto ry 2016b.)

Suomen Cupin osallistumismaksut ovat erillisiä maksuja ja ottelukohtaisia. Ne ovat porrastettu esikarsintamaksuun, joka on 50 euroa pelistä. Myöhemmin, kun liigajoukkueet tulevat mukaan, nousee ottelumaksu 170 euroon. Palkintona Cupista on mitalit kahdelle parhaalle joukkueelle sekä voittajalle kiertopalkinto ja Eurocup-paikka. (Lankinen 7.10.2016.)

Suomen Lentopalloliiton tapahtumapäällikkö Päivi Harrin mukaan Suomen Cupin pelaaminen tuo lisää hyvätasoisia pelejä ja mahdollisuuden saada paikan eurokentille muualta kuin Mestaruusliigan voitosta. Lisäksi Cupin pelaaminen tuo mahdollisuuden alempisarjalaisten kohdata korkeampien sarjatasojen joukkueita, jolloin yllätykset ovat mahdollisia. Tällaiset tapahtumat ovat merkittäviä erityisesti alempien sarjojen paikkakunnilla. Puolestaan Harri kertoo, että Suomen Cupin otteluiden ajankohtien löytäminen keskelle kiivainta kisakautta on haasteellista. Tähän ja muuhun Cupiin liittyvään kehitystyöhön ei ole varsinaista vastuunkantajaa, jolla riittäisi aikaa ja panostusta viedä sitä eteenpäin. Tästä huolimatta Suomen Cup nauttii lisääntyneestä huomiosta, kun Yle on kiinnostunut siitä ja näyttänyt sen otteluita suorana televisiosta. Tulevaisuudessa Harri näkee Suomen Cupin kompaktina turnauksena, joka ajoittuu muuhun kuin kiivaimpaan liiga- ja sarjapeli ajankohtaan. Lisäksi sen arvostusta halutaan nostaa, joka puolestaan toisi lisää yleisöä pelipaikoille ja sen myötä pelitapahtumista tulisi tuottavampia. Myös Cupin palkintoja hän haluaisi uudistaa. (Harri 13.4.2016.)

5.1.1 Peliformaatti

Lentopallon Suomen Cupin kauden 2016–2017 ensimmäinen kierros pelataan lokakuun puolessa välissä ja finaalitapahtuma pelataan tammikuun lopussa. Se pelataan siis vajaan neljässä kuukaudessa. Cupissa arvotaan kaikki Mestaruusliigajoukkueet valmiiksi 16 joukkueen cup-kaavioon. Finaalitapahtuman otteluparit arvotaan uudestaan neljän parhaan joukkueen selvittyä sekä miehissä että naisissa. Ennen puolivälierävaihetta eri sarjatasoilla kohtaavien joukkueiden kesken alemmalla sarjatasolla pelaava on aina kotijoukkue. (Lankinen 7.10.2016; Suomen Lentopalloliitto ry 2016a.)

Lentopallon Suomen Cupia on aina pelattu ja pelataan kaudella 16–17 cup-peliformaatilla eli voittaja jatkaa seuraavalle kierrokselle ja häviöjä tippuu kilpailusta. Otteluparit pelataan kierroksesta riippuen yhtenä tai kahtena osaotteluna. Aiemmin mainittuun 16 joukkueen kaavioon mahtuu vain rajattu määrä joukkueita alasarjoista. Mikäli Suomen Cupiin ilmoitetaan mukaan enemmän alasarjajoukkueita, pelataan tarvittavat esikarsintakierrokset, joilla edellä mainittu kaavio saadaan täytettyä. (Lankinen 7.10.2016; Suomen Lentopalloliitto ry 2016a.)

Ensimmäisellä sekä mahdollisilla esikarsintakierroksilla pelataan yhden osaottelun cup-formaatilla eli voittaja jatkaa heti ensimmäisen pelin jälkeen seuraavalle kierrokselle. Toisella kierroksella eli jo puolivälierävaiheessa pelataan aina kaksi osaottelua. Niissä jaetaan Lentopalloliiton sarjajärjestelmän mukaisesti pisteitä. Mikäli pisteet ovat tasan kahden puolivälieräpelin jälkeen, pelataan heti kultainen erä 15 pisteeseen jolla ratkaistaan välieriin menevä joukkue. Finaalitapahtumassa pelataan miesten ja naisten välierät sekä loppuottelut cup-formaatilla. Nämä ottelut ratkaistaan yhden osaottelun muodossa. (Suomen Lentopalloliitto ry 2016a.)

5.2 Jalkapallon Respect Suomen Cup 2016

Respect Suomen Cupiin voivat osallistua Palloliiton jäsenseurojen aikuisten joukkueet, jotka osallistuvat liiton tai piirien viralliseen kilpailutoimintaan, ei kuitenkaan JKKI-joukkueet (Jalkapallon Kunnossa Kaiken Ikää). Palloliitto ilmoitti lähestyvistä Cupista omissa tiedotteissaan ja liiton sekä piirien nettisivuilla. Ilmoittautuminen joukkueilta tuli suorittaa 23.11.–14.12. välillä eli aikaa siihen oli kolme viikkoa ja siihen käytettiin Palloliiton omaa ilmoittautumisjärjestelmää. (Suomen Palloliitto 2015e; Suomen Palloliitto 2015i.)

Respect Suomen Cupin osallistumismaksut on määritelty sarjatason mukaan. Miesten sarjoissa korkeinta sarjatasoa eli Veikkausliigaa pelaavat joukkueet maksavat Cupista 890€, Ykköstä pelaavat 520€, Kakkosta pelaavat 325€, Kolmosta pelaavat 130€ ja muut

alemmat sarjatasot 70€. Naisten Cupissa korkein ja toiseksi korkein sarjataso eli Liiga ja Ykkönen maksavat 165€ per joukkue. Muille alemmille sarjatasoille Cup kustantaa 70€.

Palkintona miesten Suomen Cupin voittaja saa 50 000 euron rahapalkinnon lisäksi paikan UEFA:n kauden 2017–2018 Eurooppa-liigan karsinnoissa. Toiseksi sijoittunut saa 10 000 euroa. Naisten Suomen Cupin voittaja saa rahapalkinnon 10 000 euroa ja toiseksi tullut saa 3000 euroa. Tämän lisäksi naisissa pelataan pikkufinaali, jonka voittanut saa 2000 euroa ja sen hävinnyt osapuoli saa 1000 euroa. (Suomen Palloliitto 2015j; Suomen Palloliitto 2015k.)

5.2.1 Peliformaatti

Jalkapallon Suomen Cupissa vuonna 2016 pelattiin osallistujien määrän mukaan määritetyt kierrokset. Miehistä pelattiin kahdeksan kierrosta sekä finaali ja naisista neljä kierrosta sekä finaali. Naisten ja miesten Cupeissa pelit alkoivat tammikuussa ja finaali pelattiin miehistä syyskuun lopulla ja naisten puolestaan lokakuun puolessa välissä. Ottelut pyrittiin pelaamaan alkukierroksilla piirien sisäisinä, jonka jälkeen otteluita pelattiin porrastetusti ensiksi alueellisesti ja sen jälkeen pelit muuttuivat kuudennesta kierroksesta eteenpäin valtakunnallisiksi. Miesten ja naisten Cupeissa eri sarjatasojen joukkueet liittyvät turnaukseen mukaan eri vaiheissa. Korkeimmilla sarjatasoilla pelaavat joukkueet tulivat porrastetusti mukaan myöhemmin kuin alemmissa sarjatasoissa pelaavat joukkueet kuten taulukossa 1. esitetään. (Suomen Palloliitto 2015e; Suomen Palloliitto 2015f.)

	pelipäivät	arvonta	joukkueita	huom.
1. ja 2. kierros	01.01.-31.01.	17.12.	87	
3. kierros	01.02.-21.02.	28.01.	40	
4. kierros	23.02.-18.03.	22.02.	52	Ykkönen & Kakkonen & 6 liigajoukkuetta
5. kierros	14.03.-02.04.	14.03.	32	6 liigajoukkuetta
6. kierros	19.04.-22.04.	06.04.	16	
puolivälierät	ke 15.06.	24.04.	8	
välierät	to 23.06.	16.06.	4	
finaali	la 24.09.		2	

Taulukko 1. Suomen Respect Cupin 2016 rakenne. (Suomen Palloliitto 2015e.)

Miesten ja naisten Jalkapallon Respect Suomen Cupissa 2016 käytettiin cup-peliformaattia. Se toimi siten, että otteluparin voittaja etenee seuraavalle kierrokselle ja häviäjän tie päättyy tappioon. Suomen Cupin voittajaksi selviytyy joukkue, joka ei häviä yhtäkään peliä kyseisessä kilpailussa. (Suomen Palloliitto 2015f.)

Jalkapallon miesten ja naisten Suomen Cupeissa arvottiin jokaisen pelatun kierroksen jälkeen seuraavan kierroksen otteluparit. Molemmissa Cupeissa ensimmäisillä kierroksilla otteluparin alempisarjalainen sai automaattisesti kotiedun. Kotiedun arvonta tuli mukaan otteluparien arvonnassa yhteydessä kun kilpailu eteni miehissä viidennelle ja naisissa kolmanneksi viimeiselle kierrokselle. Paitsi jos miehissä toinen osapuoli arvonnassa oli liigajoukkue, niin kotietu arvottiin vasta kolmanneksi viimeisellä kierroksella. Mikäli samasta seurasta olisi päässyt kaksi tai useampi joukkue kuudentoista parhaan joukkoon, olisi nämä joukkueet asetettu pelaamaan vastakkain. Sama pätee myös seurojen välisissä farmisopimusjoukkueissa. (Suomen Palloliitto 2015f.)

5.3 Jalkapallon Respect Suomen Cup 2017

Respect Suomen Cupiin voivat osallistua Palloliiton jäsenseurojen aikuisten joukkueet, jotka osallistuvat liiton tai piirien viralliseen kilpailutoimintaan, ei kuitenkaan JKKI-joukkueet (Jalkapallon Kunnossa Kaiken Ikää). Palloliitto informoi Suomen Cupiin ilmoit-

tautumisesta omissa tiedotteissaan ja piirien sivuilla. Lisäksi Palloliiton kilpailupäällikkö Peter Lundström lähestyy seuroja niiden yhteyshenkilöiden kautta ja lähettää myös muis-
tutuksia ilmoittautumisesta. Informaation leviämistä helpottaa Lundströmin mukaan se, että jaettava tieto lähetetään piirien yhteyshenkilöille ja ne viestittävät sen eteenpäin. Ilmoittautuminen Cupiin aukesi 1.6. ja sen oli tarkoitus olla kesäkuun loppuun asti auki, mutta sitä jatkettiin vielä viikolla 7.7. asti. Sinne ilmoitauduttiin Palloliiton oman ilmoittautumisjärjestelmän kautta. (Lundström 25.10.2016; Suomen Palloliito 2016i; Suomen palloliitto 2016j; Suomen Palloliitto 2016k.)

Suomen Cupin osallistumismaksua alennettiin uuden cup-formaatin myötä, nyt se on vain 10€ kaikilta seuroilta. Syynä tähän on se, että saman kalenterivuoden aikana alkavat sekä 2016 että 2017 miesten Respect Suomen Cupit. Osallistumismaksun lisäksi jokainen joukkue vastaa omista kustannuksistaan alkukierroksilla, ellei vastustajajoukkue ole piirisarjatasolta. Kädenojennuksen seuroille Palloliitto tekee siinä, että se maksaa otteluiden erotuomarikulut lohkopelivaiheesta eteenpäin. Suomen Cupin palkinnoista Palloliiton Kilpailupäällikkö Peter Lundström kertoi seuraavaa: Cupin voittanut joukkue saa 50 000 euroa ja paikan UEFA:n kauden 2018–2019 Eurooppa-liigan karsintoihin. Toiseksi tullut saa 10 000 euroa. Puolestaan naisten Suomen Cupin voittaja saa 10 000 euroa ja toiseksi tullut 3000 euroa. Tämän lisäksi naisissa pelataan pikkufinaali, jonka voittaja saa 2000 euroa ja hävinnyt osapuoli saa 1000 euroa. Myös piirejä rohkaistaan palkitsemaan oman piirin pisimmälle Cupissa selvinneitä joukkueita. (Lundström 25.10.2016; Suomen Palloliito 2016i, 1, 6; Suomen palloliitto 2016j; Suomen Palloliitto 2016l.)

Jalkapallon Respect Suomen Cup koki merkittävän muutoksen vuoden 2016 Cupista vuoden 2017 Cupiin. Palloliiton pääsihteeri Marco Casagrande kertoi muutoksen suunnittelun saaneen ensiaskeleet vuonna 2013, jolloin sitä varten perustettiin työryhmä. Ryhmään kuului edustajia joka sarjatasolta sekä liittotasolta. Kehittelyn aikana keskityttiin Cupin lisäksi koko jalkapallon kausikokonaisuuden kehittämiseen. Lopputuloksena kilpailukalenteriin tehtiin muutoksia. Sieltä vähennettiin otteluita kesäajalta ja kilpailukaudesta tehtiin pidempi. Muutos toi väljyyttä joukkueiden kilpailukalenteriin ja pelien pelaamisen ajankohdat ovat selkeämmin tiedossa joukkueille. Casagrande kertoo, että mallia kehittelyyn haettiin Ruotsista, jossa on jo kolmen vuoden ajan pelattu Cupia samalla tavalla lohkovaiheisena kuin Suomessa tullaan pelaamaan vuoden 2017 Cup-kilpailussa. Ruotsin Cupissa pelataan muun muassa yksi sellainen kierros normaalilla cup-formaatilla, missä ennen lohkopelivaihetta jokaisen korkeimmallakin sarjatasolla pelaavan joukkueen tulee pelata paikasta lohkopelivaiheeseen selkä seinää vasten. Puolestaan Suomen Cupissa 2017 korkeimmilla sarjatasoilla pelaavat joukkueet pääsevät suoraan lohkopelivaiheeseen. Casagranden mukaan tällä tavoin länsinaapurissa pelattavaan Cupiin on saatu entistä

enemmän Cup-kilpailulle olennaista romantiikkaa, jossa pienemmät seurat pääsevät haastamaan suurempia seuroja. Tällaista ominaisuutta ei kuitenkaan haluttu vielä tässä vaiheessa sisällyttää Suomen Cupin malliin, kertoo Casagrande. (Casagrande 25.10.2016.)

5.3.1 Peliformaatti

Peliformaatissa on neljä vaihetta; alkukierrokset (elo-lokakuu), lohkovaihe (tammi-maaliskuu), pudotuspelivaihe (maalis-huhtikuu) ja finaali (syyskuu). Ensimmäiset pelit alkavat elokuussa ja päättyvät seuraavan vuoden syyskuussa, jolloin on jo käynnissä seuraavan Suomen Cupin alkukierrokset. Alkukierroksilla pelaavat Kakkosen ja sitä alemman tason joukkueet joita on 70. Näistä lohkovaiheeseen etenee neljä joukkuetta. Siellä mukaan liittyy 12 Veikkausliigajoukkuetta, 10 Ykkösen joukkuetta sekä neljä Ykkösen nousukarsintajoukkuetta eli lohkovaiheessa jatkaa yhteensä 30 joukkuetta. Pudotuspeleihin jatkaa kahdeksan joukkuetta ja sieltä selviytyy kaksi parasta syyskuussa pelattavaan finaaliin. (Suomen Palloliito 2016i.)

Alkukierroksen joukkueet pelaavat toisiaan vastaan cup-peliformaattia käyttäen eli siinä otteluparista vain voittaja jatkaa. Ottelut arvotaan alueellisista arvontakoreista niin pitkään kun joukkueita on yli 16. Joukkueiden jaossa näihin koreihin huomioidaan soveltuvin osin maantiede, SPL:n (Suomen Palloliitto) piirien rajat sekä muutoin riittävä määrä joukkueita kuhunkin koriin. Vasta siitä kierroksesta eteenpäin kun joukkueita on 16, ei alueellisia arvontakoreja tarvita vaan arvonta suoritetaan valtakunnallisesti. Niin pitkään kun joukkueita on yli 16 saa alempisarjalainen aina kotiedun, myöhemmin se arvotaan. Nelonen ja sitä alemmat sarjatasot ovat otteluarvonnassa silmissä samalla tasolla. (Suomen Palloliito 2016i.)

Lohkovaiheeseen selviytyy neljä alkukierrosten parasta sekä siellä mukaan tulee Veikkausliiga, Ykkönen ja neljä Ykkösen karsintajoukkuetta eli yhteensä 30 joukkuetta. Tässä vaiheessa joukkueet jaetaan Palloliiton kilpailuvaliokunnan päätöksellä viiteen alueelliseen lohkoon eli niistä saadaan kuuden joukkueen lohkoja. Jokaiseen lohkoon sijoitetaan joukkueita niin Veikkausliigasta, Ykkösestä, Ykkösen karsintajoukkueista kuin neljästä alkukierrosten parhaasta. Joukkueet pelaavat yksinkertaisen sarjan lohkon sisällä, jossa kaikki pelaavat kerran toisiaan vastaan. Kotietu määräytyy edellisvuoden sijoitusrankingin mukaan. Säännösten mukaan joukkueiden tulee pelata viisi peliä seitsemän pelipäivän aikana, joita ovat viikonloppu ja sitä ympäröivät päivät, perjantai-maanantai. Mikäli otteluiden pelaamisesta ei päästä yksimielisyyteen, on Palloliitolla viimeinen päätäntävalta pelin pe-

laamisen ajankohdasta. Jokaisesta viidestä lohkoista voittaja pääsee suoraan puolivälieriin. (Suomen Palloliitto 2016i.)

Jokaisen lohkon 2.sijoittunut sekä paras 3.sijoittunut pääsevät puolivälieräkarsintaan. Siellä pelataan ainoastaan yksi ottelukierros ja pelien voittajat jatkavat kahdeksan parhaan joukkoon. (Suomen Palloliitto 2016i.)

Pudotuspelivaiheeseen kuuluu puolivälierät ja välierät, jonka jälkeen on selvillä finaaliin edenneet joukkueet. Jokaisen pudotuspelikierroksen alussa arvotaan ottelupari kotietuineen. Cupin 2017 finaali pelataan Seinäjoella. (Suomen Palloliitto 2016i; Suomen Palloliitto 2016m.)

5.4 Jalkapallon Regions´ Cup 2016

Regions´ Cupiin voivat osallistua Suomen Palloliiton jäsenseurojen aikuisten joukkueet, jotka osallistuvat piirien viralliseen kilpailutoimintaan eli joukkueet, jotka pelaavat Kolmosessa tai alemmassa sarjassa. JKKI-joukkueet eivät voi osallistua kilpailuun. (Suomen Palloliitto 2016e.)

Jalkapallon Regions´ Cupista uutisoidaan Palloliiton ja piirien tiedotteissa ja nettisivuilla, minkä lisäksi ne myös lähettävät seuroille sähköpostia ilmoittautumisen osalta, kertoo Suomen Palloliiton kilpailuasiantuntija Lasse Tirri. Kilpailuun ilmoitettiin aikavälillä 12.12.2015–31.1.2016 eli käytettävissä oli noin puolitoista kuukautta aikaa. Ilmoittautuminen tapahtui Palloliiton oman ilmoittautumisjärjestelmän kautta. (Suomen Palloliitto 2015d; Tirri 29.9.2016.)

Regions´ Cupin osallistumismaksu on 110€ joukkueelta. Cupin voittaja saa palkinnoksi 5000€ ja toiseksi tullut saa 1000€. Lisäksi piirit määrittelevät ja tiedottavat itsenäisesti mahdolliset omat piirikohtaiset palkintonsa esimerkiksi pisimmälle edenneelle joukkueelle alimmasta sarjatasosta. Regions´ Cupia pelattiin ensimmäisen kerran 2012 ja joka toinen vuosi sen voittaja saa paikan UEFA Regions´ Cupiin kansainväliseen turnaukseen, kertoo Suomen Palloliiton Kilpailuasiantuntija Lasse Tirri. (Suomen Palloliitto 2016d; Tirri 29.9.2016.)

Suomen Palloliiton kilpailuasiantuntija Lasse Tirri kertoo Regions´ Cupin olevan tärkeä osa kautta monille piirisarjojen joukkueille. Se antaa mahdollisuuden eri piirien joukkueille kohdata toisen piirin joukkueita, myös eri sarjatasoilta. Tärkeyttä nostattaa myös aikaisemmassa kappaleessa mainittu paikka UEFA Regions´ Cupin kansainväliseen turnauk-

seen jota pelataan joka toinen vuosi. Tirri korostaa, että mielenkiintoiset kilpailut ovat yksi Palloliiton strategian päävalinnoista, joten cupien kehittäminen on tärkeää. Kehittämällä pyritään vastaamaan erilaisten pelaajien erilaisiin tarpeisiin. Tällä hetkellä Regions´ Cupiin ei ole suunnitteilla merkittäviä muutoksia, mutta jatkuvan kehitystyön Tirri kertoo kuuluvan olennaisesti kilpailun hallinnointiin. (Tirri 29.9.2016.)

5.4.1 Peliformaatti

Jalkapallon Regions´ Cupissa 2016 pelattiin kuusi kierrosta sekä finaali. Ensimmäinen kierros pelattiin huhtikuun alkupuoliskolla ja finaali pelattiin syyskuun lopussa samana päivänä kuin Respect Suomen Cupin finaalikin. Ottelut pyrittiin kilpailun alkukierroksilla pitämään piirikohtaisina josta se laajennettiin porrastetusti alueellisten otteluiden kautta aina valtakunnallisiksi otteluiksi. Regions´ Cupissa jokainen joukkue aloittaa samalta kierrokselta. (Suomen Palloliitto 2016d; Suomen Palloliitto 2016e; Suomen Palloliitto 2016f.)

Regions´ Cupissa käytettiin cup-formaattia siten, että jokaisesta otteluparista vain voittaja etenee seuraavalle kierrokselle ja hävinneen joukkueen tie kilpailussa päättyy siihen. Voittamaton joukkue voittaa siis lopulta kyseisen cupin. (Suomen Palloliitto 2016e.)

Regions´ Cupissa arvottiin jokaisen kierroksen otteluparit sekä kotiedut. Mikäli kuitenkin joukkue joka oli arvottu järjestämään kotiottelu, ei pystyisi järjestämään ottelua, niin se voitaisiin järjestää vierasjoukkueen toimesta. Tällöin kuitenkin ensimmäiseksi kotijoukkueeksi merkattu joukkue olisi vastuussa ottelun kustannuksista. Mikäli samasta seurasta olisi päässyt kaksi tai useampi joukkue kuudentoista parhaan joukkoon, olisi nämä joukkueet asetettu pelaamaan vastakkain. Sama pätee myös seurojen välisiä farmisopimusjoukkueita. Finaali pelattiin ennalta sovitussa paikassa. (Suomen Palloliitto 2016e; Suomen Palloliitto 2016f.)

5.5 Salibandyn TEHO Sport Suomen Cup 2016-2017

Salibandyn Suomen Cupiin saavat osallistua kaikki Salibandyliiton jäsenyyden omaavat joukkueet korkeimmalta sarjatasolta aina alimpiin sarjatasoihin. Joukkue voi osallistua vain yhteen sarjaan ja sen lisäksi Suomen Cupiin. Siihen osallistuvista 105 joukkueesta vain kuusi pelaa Salibandyliigaa eli korkeinta sarjatasoa ja kaksi pelaa toiseksi korkeinta sarjatasoa eli Divaria. Suomen Salibandyliiton pääsarjapäällikkö Jyrki Paajasen mukaan Suomen Cupin liigajoukkueiden määrä onkin vakiintunut noin 6-8 joukkueeseen sekä divarijoukkueita on ollut viime vuosina liigajoukkueita vähemmän. Vaikuttavia tekijöitä tähän ovat vaativa pääsarjapelaaminen etenkin pelaajistolle jotka eivät pelaa salibandya ammatikseen sekä myös taustojen varainhankinnan osuus. Lisäksi osalla joukkueista on tiukka

kilpailukalenteri, erityisesti MM-kisavuosina. Toisilla puolestaan riskit taloudellisten kulujen kasvusta ovat syy pois jäämiseen. Alasarjajoukkueiden ja pääsarjajoukkueiden intressit osallistua ovat myös varsin erilaiset. Paajasen mukaan saattaa *”Toisen kannustaminen osallistumaan vaikuttaa monessa kehityssuunnitelmassa toisen ryhmän kiinnostamattomuuden kasvuun”*. (Paajanen 29.9.2016; Suomen Salibandyliitto ry 2016d, 8.)

Ilmoittautuminen Salibandyn Suomen Cupiin käynnistyi 4.5. ja päättyi 17.6., tosin ilmoittautumista jatkettiin viikolla eteenpäin, vaikka cupin kilpailukutsussa (kts. liite 1) sen ilmoitettiin päättyvän 10.6. Ilmoittautumisaikaa oli siis noin puolitoista kuukautta. Cupiin ilmoitaututtiin käyttäen Salibandyliiton omaa ilmoittautumisjärjestelmää. Lisäksi Cupiin osallistumista markkinoidaan suoraan joukkueille niiden yhteyshenkilön kautta. Yhteyshenkilöiden tiedot kerätään liiton jäsenrekisterin sekä sarjoihin ilmoittautumisen kautta. Tosin kauden 2016–17 liiton sarjoihin ilmoittautuneiden joukkueiden ajantasaisia tietoja ei ollut saatavilla ilmoittautumisjärjestelmän uusiuduttua ja siihen liittyvän kehitystyön oltua vielä kesken. Näin ollen suoraa markkinointia joukkueille ei pystytty tekemään ajantasaisin yhteystiedoin ja se näkyi vähäisenä osallistujamääränä tämän vuoden cupeissa. Suomen Salibandyliiton pääsarjapäällikkö Jyrki Paajanen tiivistää edellä mainitun asian johtopäätökseen: ”Suora viestintä sarjoissa pelaavien joukkueiden yhteyshenkilöille on erittäin merkittävä kanava joukkueiden mukaan saamiseksi”. (Paajanen 29.9.2016.)

Miesten Suomen Cupin maksu on 380 euroa joukkueelta ja naisten Suomen Cup 250 euroa. Yhteistä cupeissa on kuitenkin se, että ensimmäisellä kierroksella pudonnut joukkue saa puolet osallistumismaksusta takaisin. Palkinnoiksi Suomen Cupeista on niin naisten kuin miesten finaalin joukkueille mitalit, pokaalit sekä mestarille kiertopokaali. Lisäksi miesten cupin voittaja saa 10 000 euroa ja toiseksi sijoittunut 3000 euroa. Naisten cupin voittaja saa 3500 euroa ja toiseksi sijoittunut 1000 euroa. Miehistä pelattavien pikku- ja haastajafinaalien joukkueet saavat mitalit ja voittajille pokaalit sekä pikkufinaalin voittaja saa 750 euroa ja haastajafinaalin voittaja 500 euroa. Naisissa pelataan vain pikkufinaali ja siinä pelaavat joukkueet saavat mitalit sekä voittajajoukkue saa mitalien lisäksi pokaalin ja 500 euroa. (Liite 1 ja 2.)

Suomen Salibandyliiton pääsarjapäällikkö Jyrki Paajanen kertoo Suomen Cupin olevan lajin historiankaarella varsin perinteinen kilpailu, sitä on jo pelattu kaudesta 1988–89, sekä näin ollen tärkeä osa salibandykautta. Lisäksi hän kertoo cupin finaalitapahtuman olleen jo monena vuonna kiinnostava tuote niin katsomoissa pelipaikoilla kuin TV:n välityksellä. Paajanen pitää Suomen Cupia muun aikuisten sarjatoiminnan rinnalla kiinnostavana rinnakkaisena kilpailuna etenkin kun siinä joukkueet pääsevät kokeilemaan rajoja myös muiden sarjatasojen joukkueita vastaan. Kaikessa sarjatoiminnassa on aina kehitettävää ke-

hittävän lajin muuttuvassa maailmassa, kertoo Paajanen. Tästä syystä Suomen Cupiin tehtiin viimeksi toissakaudella merkittäviä muutoksia, kun turnausmuotoisissa 1. ja 2. kierroksen lohkoissa siirryttiin pelaamaan cup-kaavion mukaisesti. Uudistuksesta on kuuleman mukaan tullut paljon positiivista palautetta. Muita uudistuksia on tehty myös yksittäisiin otteluihin ennen puolivälieriä. Niissä alempisarjalaisella on kotietu ottelupareissa silloin, kun joukkueiden kotipaikkakuntien välinen etäisyys on alle 250 kilometriä. Tämä lisää mahdollisuutta alempien sarjojen joukkueille saada kotipaikkakunnalleen vastaan korkeamman sarjan joukkue. Paajasen mukaan näitä ”tuhkimotarinoita” syntyy joka kausi ja ne jos jotkin ovat hänen mielestään paikkakunnilla koko lajia kannattavia tapahtumia. (Paajanen 29.9.2016.)

5.5.1 Peliformaatti

Salibandyn Teho Sport Suomen Cupissa pelataan osallistujien määrän mukaan määritetyt kierrokset. Miehistä pelataan seitsemän kierrosta ja finaalit sekä naisissa viisi kierrosta ja finaalit. Molemmat cupit pelataan syyskuun alusta tammikuun 28. päivänä huipentuvaan finaali päivään. Miesten ja naisten Suomen Cupeissa eri sarjatasojen joukkueet liittyvät turnaukseen mukaan eri vaiheissa. Korkeimmilla sarjatasoilla pelaavat joukkueet tulevat porrastetusti mukaan myöhemmin kuin alemmilla sarjatasolla pelaavat joukkueet kuten liitteissä 1 ja 2 esitetään. (Liite 1 ja 2.)

Miehistä ja naisissa Suomen Cupit pelataan käytännössä samanlaisella peliformaatilla eroten toisistaan vain kierrosmäärissä. Vuoden 2016–17 salibandyn miesten Suomen Cupin peliformaatti etenee askel askeleelta siten, että sen kaksi ensimmäistä kierrosta pelataan alueellisesti lohkomuotoisesti – 4 joukkueen lohkoissa. Nämä lohkot pelataan kaksivaiheisella cup-peliformaatilla. Lohkon joukkueet arvotaan kahdeksi ottelupariksi ja näiden voittajat kohtaavat sen finaalisissa, jonka voittaja etenee suoraan cupin seuraavalle kierrokselle. Kuitenkin ensimmäisten otteluiden häviäjät tippuvat kappaleessa 3.3 mainittuun alakaavioon, jossa he kohtaavat toisensa. Alakaavion ensimmäisen häviäjien pelin voittanut joukkue kohtaa vielä lohkon finaalisissa hävinneen joukkueen, josta voittaja etenee toisena joukkueena lohkoista Suomen Cupin seuraavalle kierrokselle. Mikäli kuitenkin maantieteellisistä syistä lohkoja ei pystytä toteuttamaan neljällä joukkueella, niin lohko toteutetaan yksinkertaisena sarjana. (Liite 1 ja 2.)

Kolmannella kierroksella Suomen Cupissa siirrytään yksittäisiin otteluihin. Otteluparien valinta tapahtuu kolmannella kierroksella alueellisesti ja lopuilla kierroksilla valtakunnallisesti. Otteluparit toteutetaan cup-peliformaatilla eli voittaja jatkaa parista seuraavalle kierrokselle ja hävinnyt tippuu Suomen Cupista. Cup toteutetaan kolmannesta kierroksesta

eteenpäin ottelupareina cup-peliformaatilla. Se eroaa kuitenkin normaalista cup-peliformaatista siten, että jokaiset otteluparit arvotaan valtakunnallisesti neljännessä kierroksesta eteenpäin jo aikaisemmin mainitun FA Cupin tapaan. Näissä ottelupareissa koti-tietu on aina alemmalla sarjatasolla pelaavalla joukkueella jos ottelussa pelaavien joukkueiden kotikaupunkien välinen matka on alle 250 kilometriä. Cupin lähialue-otteluiden kotiedut eivät ole voimassa enää siinä vaiheessa kun Cupissa on kahdeksan parasta joukkuetta mukana. (Liite 1 ja 2.)

Teho Sport Suomen Cupin finaalityurnaus pelataan vuoden 2017 tammikuun lopulla ennakkoon päätetyllä paikkakunnalla. Finaalityapahtumassa ratkaistaan sekä miesten että naisten Suomen Cupien mestarit. Näiden lisäksi samassa tapahtumassa ratkaistaan pikku- sekä haastajafinaalien voittajat. Miesten pikkufinaalin voitosta pelaavat pisimmälle edenneet 2.-6. divisioonan joukkueet ja naisissa 1.-4. divisioonan joukkueet. Miesten haastajafinaalissa pelaavat cupissa pisimmälle edenneet 4.-6. divisioonan joukkueet. (Paajanen 29.9.2016; liite 1 ja 2.)

5.6 Futsal Cup 2015–2016

Futsalin Suomen Cupiin niin miehissä kuin naisissa voivat osallistua Palloliiton jäsenseurojen edustus-, reservi- ja KKI-joukkueet (Kunnossa Kaiken Ikää) sekä lisäksi vielä miehissä U-21 Futsal-Liigan joukkueet. (Suomen Palloliitto 2016h.)

Futsal Cupista ilmoitetaan Palloliiton omissa tiedotteissa ja nettisivuilla. Kauden 2015–16 joukkueiden ilmoittautumisaika cupiin ei selvinnyt lähteistä, mutta kaudella 2016–17 se oli 12.9.–30.9. eli aikaa oli reilu kaksi viikkoa. Kuitenkin kaudella 2015–16 ensimmäinen pelikierros pelattiin jo 8.9.–27.9. välillä, joten ilmoittautumisen ajankohta ja kesto ovat muuttuneet siitä myöhemmäksi kauteen 2016–17. Cupiin ilmoittaudutaan Palloliiton omaa ilmoittautumisjärjestelmää käyttäen. (Suomen Palloliitto 2015h; Suomen Palloliitto 2016h.)

Miesten Futsal Cupin osallistumismaksu on 50 euroa. Futsal-Liigan ja Ykkösen joukkueiden ei tarvitse maksaa sitä, koska se kuuluu jo niiden sarjojen kilpailumaksuun. Naisissa Cupin maksu on 35 euroa joukkueelta. Sielläkään Futsal-Liigan eikä Ykkösen joukkueiden ei tarvitse maksaa osallistumismaksua. Palkinnoiksi miesten Futsal Cupin voittaja saa 2150 euroa ja finaalin hävinnyt saa 900 euroa. Naisten puolella Cupin voittaja saa 950 euroa ja toiseksi tullut 450 euroa. (Suomen Palloliitto 2015g.)

5.6.1 Peliformaatti

Miesten Futsal Cupissa 2015–16 pelattiin viisi kierrosta sekä neljän joukkueen lopputurnaus. Ensimmäinen kierros pelattiin syyskuun aikana ja lopputurnaus tammikuun lopussa. Cupin alkukierroksilla ottelut pyrittiin pelaamaan alueellisesti siten, että matkakustannukset minimoitaisiin. Kilpailun viidennellä kierroksella pelit muuttuivat kansallisiksi. Cupin kierroksille tulivat korkeimmilla sarjatasoilla pelaavat joukkueet porrastetusti mukaan myöhemmin kuin alemmilla sarjatasoilla pelaavat joukkueet kuten alla olevassa taulukossa (taulukko 5) esitetään. (Suomen Palloliitto 2015h; Suomen Palloliitto 2016h.)

Kierros	Otteluperiodi	Arvontapäivä
1. kierros (12 j.)	08.09. – 27.09.2015	07.09.2015
2. kierros (Futsal-Ykkönen) – (28 j.)	28.09. - 18.10.2015	07.09.2015
3. kierros (Futsal-Liiga, 6 j. – (20 j.)	20.10. - 08.11.2015	19.10.2015
4. kierros (Futsal-Liiga, 6 j. – (16 j.)	10.11. - 06.12.2015	09.11.2015
5. kierros (8 j.)	08.12.2015 - 10.01.2016	07.12.2015
Välierät	La 23.1.2015	11.01.2015
Finaali	Su 24.1.2015	

Taulukko 5. Futsal Cupin 2015–16 rakenne. (Suomen Palloliitto 2015h.)

Futsal Cupissa kaudella 2015–2016 käytettiin cup-peliformaattia joka tarkoittaa, että jokaisesta otteluparista vain voittaja etenee seuraavalle kierrokselle ja hävinneen joukkueen tie kilpailussa päättyy siihen. Voittamaton joukkue voittaa siis lopulta kyseisen Cupin. Futsal Cupissa pelataan ennalta sovitussa paikassa lopputurnaus, jossa pelataan välierät sekä loppuottelut normaalin cup-peliformaatin tapaan. (Suomen Palloliitto 2015g; Suomen Palloliitto 2016g.)

5.7 Koripallon Suomen Cup 2011–2012

Koripallon Suomen Cupiin saivat osallistua kaikki Suomen Koripalloliiton alaiset naisten ja miesten joukkueet. Miesten korkeinta sarjatasoa eli Korisliigaa pelanneet joukkueet sekä I-divisioonan joukkueet olivat velvoitettuja osallistumaan Cupiin. Myös naisten SM-sarjan joukkueet olivat velvoitettuja osallistumaan siihen. (Suomen Koripalloliitto ry 2011, 1.)

Suomen Koripalloliitto ilmoitti omissa tiedotteissaan ja nettisivuilla ilmoittautumisesta tulevan kauden sarjoihin sekä Suomen Cupiin. Aikaa ilmoittautua kauden 11–12 Suomen Cupiin oli 6.7.–8.8. eli noin kuukausi. Koska miesten Korisliigan ja I-divisioonan sekä naisten SM-sarjan joukkueilla osallistuminen oli siihen velvoitettua, ei niiden tarvinnut tehdä erikseen ilmoittautumista. Mikäli joukkue peruutti osallistumisensa Cupiin ilmoittautumisaajan päättymisen jälkeen, joutui se maksamaan siitä luovutussakon Koripalloliitolle. (Suomen Koripalloliitto ry 2011, 1; Suomen Koripalloliitto ry 2011a.)

Miesten Korisliigan ja I-divisioonan sekä naisten SM-sarja joukkueiden ei tarvinnut maksaa Suomen Cupin osallistumismaksua, koska se kuului jo niiden sarjamaksuun. Kuitenkin muilta cupiin osallistuvilta perittiin 60 euron osallistumismaksu. Palkintona Suomen Cupin voitosta voittajajoukkue rankattiin kolmannelle sijalle Suomenmestarin ja runkosarjan voittajan jälkeen Eurocup-paikkoja jaettaessa. Näin ollen se oli oikeutettu saamaan itselleen kolmanneksi arvokkaimman Eurocup-paikan. Suomen Cupin voittajille jaettavia palkintorahoja oli tarkoitus käyttää seuran eduksi, mikäli se osallistuu FIBA:n alaiseen kilpailutoimintaan. Jos näin ei kuitenkaan tapahdu, ei palkintorahoja makseta. Liittohallitus päätti palkintorahan suuruudesta erikseen. Puolestaan miesten pikku-finaalin palkintona oli 1500 euroa. (Suomen Koripalloliitto ry 2011, 3.)

5.7.1 Peliformaatti

Koripallon Suomen Cupissa 2011–12 pelattiin miehissä 8 kierrosta ja loppuottelu. Naisissa puolestaan pelattiin kuusi kierrosta ja loppuottelu. Suomen Cupin ensimmäinen kierros sekä miehissä että naisissa pelattiin vuoden 2011 elokuussa ja loppuottelut tammikuun puolen välin aikoihin. Koripallon Suomen Cupissa arvottiin otteluparit sekä kotiedut ennen jokaista kierrosta. (Suomen Koripalloliitto ry 2011.)

Viimeisessä pelatussa Koripallon Suomen Cupissa käytettiin sovellettua cup-peliformaattia. Cupin aloitti ensimmäisellä kierroksella kaikki muut ilmoittautuneet joukkueet paitsi korkeimmalla sarjatasolla eli Korisliigassa pelaavat. Ne joukkueet jotka aloittivat Suomen Cupin ensimmäisellä kierroksella, pois lukien Korisliiga, pelasivat cup-formaatilla siihen asti kunnes alussa aloittaneita joukkueita oli enää jäljellä kaksi. Korisliigan joukkue-

eet pelasivat runkosarjan avauskierrrokseen sisällytettynä Cupin ensimmäisen ottelunsa. Tästä vaiheesta kuusi Korisliigan joukkuetta eteni Suomen Cupin puolivälieriin eli kahdeksan parhaan joukkoon. Kahdeksan parhaan joukossa oli siis 2 alemman sarjatason joukkuetta sekä kuusi Korisliigan joukkuetta. Näistä kahdeksasta joukkueesta arvottiin otteluparit sekä kotiedut. Suomen Cup jatkui cup-formaatilla aina finaalin asti, jossa voittajajoukkue selvitti tiensä voittajaksi tappioitta. Koripallon Suomen Cupissa pelattiin myös pikkufinaali, jossa pelasivat ne kaksi alemman sarjatason joukkuetta, jotka selviytyivät kahdeksan parhaan joukkoon yhdessä Korisliigan joukkueiden kanssa. (Suomen Koripalloliitto ry 2011.)

Suomen Koripalloliiton kilpailutoiminnan johtaja Tom Westerholmin mukaan Koripallon Suomen Cupia ei ole pelattu vuoden 2013 jälkeen eikä sen uudelleen herättämisestä ole ollut puhetta. Syynä tähän on seuroja palvelevan kilpailuformaatin puuttuminen. Mikäli kuitenkin tähän löydetään uusia lähestymiskulmia, voidaan Cup herättää uudelleen henkiin, kertoo Westerholm. Koripallossa järjestettiin kaudella 2012–2013 ensimmäistä kertaa Liigacup johon osallistui 4 joukkuetta, se erosi siis aikaisemmista Suomen Cupeista. (Suomen Koripalloliitto ry 2016; Westerholm 28.9.2016.)

5.8 Käsipallon Suomen Cup 2016–2017

Miesten SM-liigan ja I-divisioonan sekä naisten SM-sarjan seurat ovat velvoitettuja osallistumaan Käsipallon Suomen Cupiin. Lisäksi miesten II- ja III-divisioonan joukkueet voivat osallistua cupiin. Naisilla puolestaan I- ja II-divisioonan joukkueet voivat myös osallistua cupiin. (Suomen Käsipalloliitto 2016a, 3; Suomen Käsipalloliitto 2016b, 5.)

Käsipalloliitto ilmoittaa tulevasta Suomen Cupista omissa tiedotteissaan ja liiton nettisivuilla, mutta joukkueille sitä ei erityisesti markkinoida suoraan, kertoo Suomen Käsipalloliiton yhteyspäällikkö Taneli Tiilikainen. Käsipalloliiton sarjoihin sekä cupeihin ilmoittaudutaan sen omaa sähköistä ilmoittautumisjärjestelmää käyttäen. Kauden 16–17 Suomen Cupiin pystyi ilmoittautumaan aikavälillä 2.5.–10.6. eli ilmoittautumisaikaa oli reilu kuukausi. (Suomen Käsipalloliitto 2016c; Tiilikainen 29.9.2016.)

Miesten SM-liigan ja I-divisioonan joukkueet sekä naisten SM-sarjan joukkueet ovat velvollisia osallistumaan Suomen Cupiin. Niille cup kustantaa perusmaksun 100€/ joukkue ja puolivälierä-vaiheessa 150€/ joukkue. Puolestaan muille cupiin osallistuville eri sarjatasojen joukkueille maksut ovat puolitettu eli perusmaksu tällöin 50 euroa ja puolivälierä-vaihe 75 euroa. Suomen Käsipalloliiton yhteyspäällikkö Taneli Tiilikaisen mukaan Suomen Cupin voittaja saa kiertopokaalin, mutta mitään rahallisia palkintoja, europaikkoja tai mita-

leita ei jaeta. (Suomen Käsipalloliitto 2016a, 3; Suomen Käsipalloliitto 2016d; Tiilikainen 29.9.2016.)

Suomen Käsipalloliiton yhteyspäällikkö Taneli Tiilikainen näkee Suomen Cupin tärkeänä ja olennaisena osana kautta. Sitä pidetään perinteenä kuten myös monien muiden lajien Suomen Cupeja eikä sellaisia näkemyksiä ole esitetty ettei cupia tarvitsisi pelata ollenkaan. Tiilikaisen mukaan Suomen Cup on päässyt nauttimaan yleistä arvostusta kun Yle on televisioinut finaalit, kuten tulee tänäkin vuonna. Cupin kehittämisestä keskustellaan lähinnä SM-seurojen kanssa, kertoo Tiilikainen. Niiden kanssa on sovittu muutoksesta että kaudella 16–17 luovutaan Final Four- tapahtumasta ja tilalle yritetään saada hyvät välierätapahtumat seurojen omille kotikentille. Näin ollen Cup huipentuu tiiviimmin finaalisiin. (Tiilikainen 29.9.2016.)

5.8.1 Peliformaatti

Käsipallon Suomen Cupin 2016–2017 pelataan miehissä neljä kierrosta ja loppuottelu. Suomen Cupin ensimmäinen kierros pelattiin vuoden 2016 syyskuun alussa ja finaali pelataan saman vuoden joulukuussa Vantaan Energia Areenalla. Suomen Cupin otteluparit arvotaan vastakkain ilman ihmeellisempiä reunaehtoja ennen jokaista cup-kierrosta, kuitenkin ensimmäisen kierroksen arvonnassa mukana ovat vain rankingissa heikoiten sijoittuneet. (Suomen Käsipalloliitto 2016b; Tiilikainen 29.9.2016.)

Kauden 2016–2017 Käsipallon Suomen Cupissa pelataan normaalilla cup-peliformaatilla eli viimeinen voittamaton joukkue voittaa kilpailun. Cupin ensimmäisen kierroksen aloitti kuusi joukkuetta, jonka jälkeen Suomen Cupissa oli mukana enää 16 joukkuetta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kolme ottelua pelattiin ensimmäisellä kierroksella, josta kolme joukkuetta eteni toiselle kierrokselle, johon 13 muuta joukkuetta oli päässyt. Tästä eteenpäin kilpailu etenee 16 joukkueen cup-peliformaatilla niin pitkälle kunnes voittaja ratkeaa 3.12. Vantaan Energia Areenalla. (Suomen Käsipalloliitto 2016b; Tiilikainen 29.9.2016.)

5.9 Miesten Suomen Cupien yhteenveto

Alla olevaan taulukkoon (taulukko 1) on tiivistetty vertailtavaan muotoon Suomen Cupien ominaisuuksia.

Suomen Cup	Ajankohta	Hinta	Peliformaatti	Palkinnot
Lentopallo 2016-17	9.10.-29.1.	Kierroskohtainen	Cup-peliformaatti	1. Europaikka
Jalkapallo				
Respect 2016	1.1.-24.9.	Sarjatasokohtainen	Cup-peliformaatti	1. 30 000€ + Paikka UEFA Eurooppa Liigan karsintavaiheeseen 2. 10 000€
Respect 2017	16.7.2016- ?	Kaikille 10€	Cup-peliformaatti Sarjatuotoinen peliformaatti (lohkot) Cup-peliformaatti	1. 30 000€ + Paikka UEFA Eurooppa Liigan karsintavaiheeseen 2. 10 000€
Regions` Cup 2016	10.2.-24.9.	110€/joukkue	Cup-peliformaatti	1. 50 000€ 2. 10 000€ Joka toinen vuosi voittajalle europaikka UEFA Regions` Cupiin
Salibandy 2016-17	3.9.-21.1.	380€/joukkue	Lohkopelivaihe (1.-2.kierros kaksivaiheinen cup-formaatti) Cup-peliformaatti	1. 10 000€ ja kiertopokaali 2. 30 000€ Pikkufinaalin voittajalle 750€ Haastajafinaalin voittajalle 500€
Futsal 2015-16	8.9.-24.1.	50€/joukkue (Liigalla ja Ykkösellä sisältyy sarjamaksuun)	Cup-peliformaatti	1. 2150€ 2. 900€
Koripallo 2011-2012	10.8.-22.1.	60€/joukkue (Korisliigalla ja I-divisioonalla sisältyy sarjamaksuun)	Cup-peliformaatti	1. Kolmanneksi arvokkain Eurocup-paikka. Palkintorahaa mikäli osallistuu FIBA:n alaiseen kilpailutoimintaan
Käsipallo 2016-2017	3.9.-3.12.	Perusmaksu 100€ & Kierroskohtainen 150€ 1/2-finaalista eteenpäin. (Muille kuin SM-liigalle ja I-divisioonan joukkueille puolitetut maksut)	Cup-peliformaatti	1. Kiertopokaali

*Osallistumisprosentit Cupeihin on esitetty aiemmin kohdassa 2.2.1

Taulukko 1. Miesten Suomen Cupien yhteenveto

MIEHET				
Suomen Cupit	Lisenssijoukkueet joilla oikeus osallistua	Cup osallistujamäärä	Osallistumis % ilman pääsarjatasoa	Osallistumis %
Lentopallo 2016-2017 *11/11	231	15	1,8	6,5
Jalkapallo 2016				
Respect cup *12/12	801	125	14,3	15,6
Regions cup **	743	128	-	17,2
Futsal 2015-2016 *12/12	552	46	6,3	8,3
Salibandy 2016-2017 *6/14	659	105	15,3	15,9

Käsipallo 2016-2017 *10/10	39	19	31,0	48,7
Koripallo 2011-2012 *11/11	261	27	6,4	10,3
*Korkeimman sarjataso joukkueet, jotka osallistuvat cupiin				
**Regions cupissa pelaavat vain piiritason joukkueet (3.div ja alemmat)				

Taulukko 2. Miesten osallistumisprosentti Cupeihin eri palloilulajeissa

6 Pohdinta

6.1 Työn tarkoitus ja tavoitteiden saavutus

Työn tarkoituksena oli selvittää muiden palloilulajien cup-järjestelmiä ja luoda niistä löytyvien ideoiden perusteella kehitysaiheita Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen. Lisäksi työssä keskityttiin erilaisiin peliformaatteihin, joilla Cupeja tai muita kilpailuita voidaan toteuttaa. Työ valmistui sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti, erilaisten peliformaattien käsitykset avattiin ja niitä havainnollistettiin cup-pelikaavioilla sekä eri palloilulajien Suomen Cupeja benchmarkattiin. Työtä voidaan pitää luotettavana, sillä siihen käytettiin erilaisia lähteitä kuten perinteistä kirjallisuutta, henkilöhaastatteluita ja nykyaikaista tiedonhankintaa netistä lajiliittojen virallisilta sivuilta sekä muualta. Tosin muutama oleellinen lähde jäi puuttumaan, esimerkiksi työhön ei saatu mukaan Koripalloliiton Kilpailutoiminnan Johtajan laajempaa näkemystä Koripallon Suomen Cupin lakkauttamiseen johtaneista syistä. Suomen Futsal Cupin osalta ei tavoitettu Suomen Palloliiton Futsalpääällikköä. Näiltä osin lähteenä käytettiin lajiliiton virallisilta sivuilta löytyvää tietoa.

6.2 Peliformaattien pohdinta

Peliformaattien valinta liittyy oleellisesti turnausmuodon valintaan ja osalta valikoituu sen mukaan. Turnausmuodon valintaan liittyviä seikkoja on käsitelty tarkemmin työn kohdassa 3 ja lopulta turnauksen tavoitteet ovat sidoksissa päätettyyn peliformaattiin, sillä se määrittää muun muassa pelattavien otteluiden määrän ja turnauksen keston. (Byl 2014, 1-2,6.)

Salibandyn TEHO Sport Suomen Cup toimii hyvänä esimerkkinä toimivasta ja suunnitellusta Suomen Cupista. Salibandyliitto tiedottaa monipuolisesti tulevasta Cupista omissa tiedotteissaan sekä lähestyy myös itse joukkueita niiden yhteyshenkilöiden kautta. Lisäksi Salibandyliiton nettisivuilta on helposti löydettävissä tarkempaa tietoa Cupista. Cupin löydettävyyden ohella siinä käytettävä peliformaatti toimii hyvin. Aluksi pelattavat neljän joukkueen lohkot tarjoavat jokaiselle joukkueelle vähintään kaksi ottelua ja kierrosten edetessä mukaan kilpailuun liittyy aina korkeampien sarjatasojen joukkueita. Se ettei joukkue tipu ulos kilpailusta heti ensimmäisen tappion jälkeen kahdella ensimmäisellä cup-kierroksella, antaa se yhden mahdollisuuden lisää edetä seuraaville kierroksille tappiosta huolimatta. Peliformaatissa kovempien vastustajien tullessa porrastetusti vastaan on Cupissa etenevällä joukkueella aidosti mahdollisuus yllätysmomenttiin. Aina kierrosten edetessä mukaan kilpailuun liittyy korkeampien sarjatasojen joukkueita ja niillä on yhtäläinen mahdollisuus edetä omalta kierrokselta eteenpäin kuten jo sille, omalta kierrokselta jatkoon päässeellä joukkueella oli.

Peliformaatit tarjoavat erilaisia mahdollisuuksia ratkaista voittajan sekä niitä voidaan yhdistää toisiinsa, kuten tehdään Jalkapallon Respect Suomen Cupissa. Siinä käytetään cup-peliformaattia alkukierroksilla, jonka jälkeen ottelut pelataan ”lohkojaollisella peliformaatilla” kunnes pudotuspelit pelataan taas normaalilla cup-peliformaatilla. Tähän työhön valittiin mukaan ne peliformaatit, jotka nähtiin parhaiten Suomen Cupeihin soveltuviksi. John Bylin kirjoittamassa teoksessa *Organizing Successful Tournaments* (2014) kerrotaan tarkemmin näistä sekä muista peliformaateista, jotka voivat soveltua myös muihin turnauksiin. (Byl 2014.)

6.3 Huomioita työn tuloksista

Jalkapallon suuri harrastajamäärä tarjoaa mahdollisuuden järjestää jopa kaksi suurta cup luontoista kilpailua; Respect Suomen Cup sekä Regions’ Cup. Lisäksi niiden laaja osanottajajoukko antaa mahdollisuuden käyttää erilaisia peliformaatteja. Respect Suomen Cupissa parhaimpia puolia on sen näkyvyys ja imago. Yleisöllä on aito tunne siitä, että pelataan Suomen Cupin mestaruudesta. Cupilla on sille suunnatut nettisivut, joka erottaa sen Palloliiton virallisilta nettisivuilta. Cupista on tarjolla tuntuvat rahapalkinnot sekä tietenkin sen voittajalle paikka UEFA:n Eurooppa-liigan karsinnoissa. On mielenkiintoista nähdä, miten uudistettu Respect Suomen Cup toimii käytännössä. Häviääkö yllätysmomentti kokonaan uudistetussa Jalkapallon Suomen Cupissa ”lohkojaollisen peliformaattivaiheen” myötä? (Suomen Palloliitto 2016l.)

Muista lajeista esille nousi erilaisia seikkoja kuten se, että Käsipallon Suomen Cupiin osallistuu lähes puolet joukkueista, jotka ovat siihen oikeutettuja. Huomionarvoista on kuitenkin se, että käsipallon harrastajamäärät ovat huomattavasti pienemmät kuin muissa tässä työssä käsitellyissä palloilulajeissa. Näin ollen se on otettava huomioon eri Cupeja vertaillessa. Koripallon Suomen Cup on ainoa työssä käsitellyistä lajeista, jota ei järjestetä enää. Kuitenkin kaudella 2011–2012, kun Cupia pelattiin perinteisen mallin mukaan, yksi sen erikoisuus oli että pelattavan peliformaatin myötä kahdeksan parhaan joukkoon pääsi aina kaksi alempien sarjatasojen joukkuetta.

Lentopallon Suomen Cupia tarkasteltaessa silmään pistävintä on sen vähäinen osallistumisprosentti. Se on aikaisemmin mainitussa kohdan 2.2.1 taulukoissa 1 ja 2 alhaisin tässä työssä käsitellyissä Suomen Cupeissa.

6.4 Lähtölaukaus Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen

Tässä kappaleessa on tiivistetty kehitysaioiksi työssä selvinneitä asioita sekä sen aikana heränneitä ajatuksia. Huomionarvoisia asioita on *korostettu* tekstissä. Näihin korostettuihin asioihin tulisi kiinnittää huomiota Lentopallon Suomen Cupin kehittämisessä.

Suomen Cupin *suunniteltu ja uskottava imago* lisää sen kiinnostavuutta yleisössä. Sen avulla sitä voidaan myös tuotteistaa, esimerkiksi luomalla sille oma logo kuten on tehty Jalkapallon Respect Suomen Cupissa. Cupille on oma logo ja sillä on omat nettisivut. Siinä vaiheessa kun Suomen Palloliitto on lähestynyt jäsenseuroja Cupin osalta, on seuralla heti tiedossa paikka, josta selviää lisää tietoa siitä. Imagon kasvattamisen ja siitä huolehtimisen uskotaan nostavan Cupin arvostusta.

Suomen Cupilla tulee olla ajantasaiset ja tarkkaan määritellyt *erillismääräykset*. Niiden mukaisesti Cupia toteutetaan ja siihen tukeudutaan ongelmatilanteissa. Tämä antaa myös kuvan siitä, että Cupiin on panostettu ja että sen toteutukseen on sitouduttu. Erillismääräyksiin olisi hyvä päästä käsiksi joko lajiliiton virallisten nettisivujen tai Cupin omien sivujen kautta. Tämän uskotaan tuovan uskottavuutta Cupiin osallistuvien joukkueiden silmissä, kun Cupista on mustaa valkoisella.

Suomen Cupiin osallistumista saattaa motivoida erilaiset tekijät. Osalle joukkueista Cupin voittamisen myötä saavutettava paikka eurokentille voi olla merkittävin motivaattori tai joillekin pelkkä Cupin voittaminen on kunnia asia. Jalkapallon Regions' Cup on hyvä esimerkki siitä, että alemmilla sarjatasoilla voi olla oma Cup, jonka voittaja saa paikan UEFA:n Regions' cupiin joka toinen vuosi. Lajiliitto voisi mahdollisesti tukea taloudellisesti eurokentille lähtevää joukkuetta, kuten Suomen Koripalloliitto teki kausina, jolloin sen Cupia vielä pelattiin. *Rahapalkinnot* myös varmasti houkuttelevat osaa. Osaa Cupeista sponsoroidaan ja sieltä kautta palkintojen houkuttelevuutta voidaan nostaa, mutta myös suurempi osallistujamäärä Cupiin tuo siitä perittävien maksujen myötä tuottoa. Näitä tuottoja voidaan käyttää Cupin palkintoihin. Suomen Lentopalloliiton Tapahtumapäällikkö Päivi Harri näkeekin lajin Suomen Cupissa tulevaisuudessa näyttävät rahapalkinnot. (Harri 13.4.2016; Suomen Koripalloliitto ry 2011, 3; Suomen Palloliitto 2016d.)

Mitä *enemmän alasarjajoukkueita* Suomen Cupissa on mukana, kasvaa pelitapahtumien määrä ja niiden myötä saavutetaan enemmän yleisöä. Peliformaatin valinnalla voidaan vaikuttaa siihen, että alasarjaseurat kokevat Cupin kiinnostavana. Myös ylemmissä kappaleissa mainitut asiat vaikuttavat Cupin kiinnostavuuteen. Muita keinoja osallistaa enemmän alasarjajoukkueita on järjestää Cupissa pikkufinaaleja tai haastajafinaaleita.

Lisäksi Suomen Cupin finaalitapahtumapäivään voisi sisällyttää nämä pikkufinaalit esimerkiksi aamuun tai myöhäisiltaan, mutta primetimen aikaan toki pelattaisiin isot finaalit jotka televisioidaan. Tällä keinolla voitaisiin saavuttaa enemmän yleisöä ja tehdä finaalitapahtumasta isompi. Mahdollista voisi olla myös neuvotella Ylen kanssa pienempien finaalien televisioinnista. Entä mitä jos Cup ei olisikaan pakollinen liigajoukkueille, saattaisi siihen osallistua hieman vähemmän korkeimpien sarjatasojen joukkueita ja näin tämä muutos antaisi hieman enemmän mahdollisuuksia alasarjajoukkueille. Yksi tapa saada lisää joukkueita Cupiin voisi olla että *A-juniorit*, jotka pelaavat muutenkin samalla verkon korkeudella aikuisten sarjojen kanssa, saisivat *osallistumisoikeuden Suomen Cupiin*. Siellä juniorijoukkueet saisivat varmasti kovatasoisia pelejä, jotka kehittävät joukkueita sekä yksilöitä eteenpäin entistä enemmän lentopallossa. Suomen Futsal Cupissa alle 21-vuotiaiden joukkueet saavat osallistua Cupiin.

Elinvoimaisena Suomen Cup pidetään *jatkuvan kehittämisen* avulla. Siihen panostaminen tukee Lentopalloliiton strategisia painopisteitä, joihin kuuluu parempi kilpailujärjestelmä. Siihen myötä tavoitellaan lisää pelaajia liiton toimintaan. Tämän myötä pelaaminen lisääntyy ja sen taso kehittyy. Parhaimmillaan Suomen Cup voisi osallistaa joukkueita monilta sarjatasoilta ja siten edistää liiton strategisia tavoitteita. Cupin kehittämisessä on oltava rohkea ja sen kiinnostavuuden sekä arvostuksen lisäämiseen voidaan vaikuttaa. Esimerkiksi kilpailukalenteria voidaan muokata esimerkiksi siten, että Cupin alkukierrokset pelattaisiin reilusti ennen sarjakauden alkua, jolloin Suomen Cupin pelit toimisivat myös hyvä-tasoisina peleinä ennen tulevan sarjakauden alkua. (Suomen Lentopalloliitto ry 2015.)

Yksi työstä pois rajattu näkökulma oli Cupiin *osallistumiseen oikeutettujen seurojen mielenpiteet* ja ne olisi mielestämme tulleet vielä ottaa huomioon. Kehitysaihioiden jalostaminen ja vieminen käytäntöön voisi olla seuraava askel Lentopallon Suomen Cupin kehittämisessä. Tavoitteissa voisi keskittyä seuraaviin seikkoihin: Cupin brändäys, alasarjajoukkueiden osallistaminen Cupiin ja luoda siitä tärkeä osa lentopallokautta. Lisäksi kehittämissuunnitelmassa tulisi olla selvä näkemys siitä kuka tai ketkä tekevät töitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Nämä selvinneet asiat ja ajatukset toimivat lähtölaukauksena Lentopallon Suomen Cupin kehittämiseen.

7 Lähteet

Basket. 2013. Suomen cupeja ei pelata kaudella 2013/2014. Luettavissa: <http://www.basket.fi/uutiset/?x125758=18351129>. Luettu: 12.9.2016.

BBC America. 2014. 10 Things You Should Know About the English Premier League. Luettavissa: <http://www.bbcamerica.com/anglophenia/2014/08/10-things-know-english-premier-league>. Luettu: 10.10.2016.

BBC. 2016. FA Cup: Round-by-round details about this year's tournament. Luettavissa: <http://www.bbc.com/sport/football/34402869>. Luettu: 2.9.2016.

Byl, J. 2014. Organizing successful tournaments. 4. painos. Ontario.

Funk David. 2015. First FA Cup Final in 1872. Luettavissa: http://allfunkedup.sportsblog.com/posts/1966020/first_fa_cup_final_in_1872.html. Luettu: 2.9.2016.

Kanerva, J. & Tikander, V. 2012. Urheilulajien synty. Teos. Helsinki.

Lankinen, J. 7.10.2016. Projektipäällikkö. Suomen Lentopalloliitto ry. Sähköposti.

Pihlaja, J. 1994. Urheilun käsikirja. Forssan kirjapaino Oy. Forssa.

Polso, K. 3.10.2016. Sarjahoitaja. Suomen Lentopalloliitto ry. Sähköposti.

Printyourbrackets, 8 Team Double Elimination.

Luettavissa: <http://www.printyourbrackets.com/pdfbrackets/8teamDoubleSeeded.pdf>. Luettu: 6.10.2016.

Raevuori, A. 2005. Urheilusanakirja. WSOY Juva.

Running Sport. Organizing fixtures & competitions. Luettavissa: http://clubportal.volleyballaustralia.org.au/images/Clubportaldocs/Running_sporting_events_and_competitions.pdf. Luettu: 1.9.2016.

Rostance Tom. 2015. The first FA Cup final: A shilling to get in, no nets and seven up front. Luettavissa: <http://www.bbc.com/sport/football/29458784>. Luettu: 1.9.2016.

Seppälä, T. 12.9.2016. Toiminnanjohtaja 1962–1968. Suomen Lentopalloliitto. Puhelinhaastattelu.

Suomen Cupin Kilpailumääräykset 1968. Suomen Urheilumuseo. Helsinki.

Suomen Cupin yhdistymiesluettelo 1968. Suomen Urheilumuseo. Helsinki.

Suomen Koripalloliitto ry. 2011. Suomen Cupin sarjamääräykset 2011–2012. Luettavissa: <http://www.basket.fi/@Bin/4147565/Suomen+Cupin+sarjam%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ykset+2011-12.pdf>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Koripalloliitto ry. 2011a. Ilmoittautuminen vuoden 2011 Suomen Cupiin alkanut. Luettavissa: <http://www.basket.fi/uutiset/?x125758=8831056>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Koripalloliitto ry. 2016. Sarjat. Luettavissa: <http://www.basket.fi/sarjat/>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Käsipalloliitto. 2016. Ilmoittautuneet joukkueet 2016-2017. Luettavissa: <https://tulospalvelu.finnhandball.net/taso/ilmoittautuneet.php>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Käsipalloliitto. 2016a. Kilpailukutsu kaudelle 2016–17. Luettavissa: <http://finnhandball.net/wp-content/uploads/2013/12/Kilpailukutsu-2016-17.pdf>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Käsipalloliitto. 2016b. Kilpailusuunnitelma 2016–2017. Luettavissa: <http://finnhandball.net/wp-content/uploads/2013/12/Kilpailusuunnitelma-kausi-2016-2017-p%C3%A4ivitetty-30.8.2016.pdf>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Käsipalloliitto. 2016c. Ilmoittautumisohje Käsipalloliiton sarjoihin. Luettavissa: <http://finnhandball.net/wp-content/uploads/2013/12/Ilmoittautumisohje-sarjoihin-2016-17.pdf>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Käsipalloliitto. 2016d. Sarjamaksut kaudella 2016–17. Luettavissa: <http://finnhandball.net/wp-content/uploads/2013/12/Sarjamaksut-2016-17.pdf>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Lentopalloliitto ry. 2007. Suomen Cupin finaalit 2007 – Palaverimuistio 4.9.2007.

Suomen Lentopalloliitto ry. 2007a. Suomen Cupin pelikaavio 2007.

Suomen Lentopalloliitto ry. 2007b. Suomen Cup 2007.

Suomen Lentopalloliitto ry. 2015. Lentopallon strategia 2016–2020. Luettavissa: <http://www.lentopalloliitto.fi/media/lentopallon-tietopankki/lentopalloliitto/lentopalloliiton-strategia-2016-2020.pdf>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Lentopalloliitto ry. 2016. Ilmoittautuneet joukkueet. Luettavissa: <https://lentopallo.torneopal.fi/taso/ilmoittautuneet.php?turnaus=vb2016a>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Lentopalloliitto ry. 2016a. Suomen Cup 2016. Luettavissa: <http://www.lentopalloliitto.fi/urheilua/kilpailu/suomen-cup-2016.html>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Lentopalloliitto ry. 2016b. Suomen Cup 2016. Luettavissa: <http://www.lentopalloliitto.fi/urheilua/kilpailu/suomen-cup-2016.html>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2015. Futsal Cup 2015–2016. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/node/1398/futsal-cup-2015-16/futsal-cup-2015-2016>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2015b. Miesten Cupin 1. ja 2. kierros 2016 arvottu. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-cup/miesten-cupin-1-ja-2-kierros-2016-arvottu>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2015c. Naisten Cupin 1. kierros 2016 arvottu. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-cup/naisten-cupin-1-kierros-2016-arvottu>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2015d. Ilmoittautuminen Regions’ Cupiin 2016 avattu. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-cup/ilmoittautuminen-regions-cupin-2016-avattu>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2015e. Respect Suomen Cup 2016. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/suomencup/info/respect-suomen-cup-2016>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2015f. Suomen Cupin erillismääräykset 2016. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/suomencup/info/suomen-cupin-erillismaaraykset>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2015g. Futsal Cup 2015-2016. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/node/1398/futsal-cup-2016-17/aikaisemmat-kaudet/futsal-cup-2015-2016>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2015h. Futsal Cup 2015-16. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/node/1398/futsal-cup-2015-16/futsal-cup-2015-2016/futsal-cup-2015-16>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2015i. Ilmoittautuminen Respect Suomen Cupiin 2016 auki. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-cup/ilmoittautuminen-respect-suomen-cupin-2016-auki>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2015j. Liiton kilpailujen sarja- ja kilpamaksut 2016. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/palloliitto/saannot-ja-maaraykset/liiton-kilpailujen-sarja-ja-kilpamaksut-2016>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2015k. Finaalit ja palkinnot. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/suomencup/info/finaalit-ja-palkinnot>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2016. Historiaa – Cupia vuodesta 1955 – ja vuodesta 1981. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/suomencup/finaalit/historiaa>. Luettu: 12.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2016a. Cup-mestarit. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/futsal/sarjat-ja-tulokset/futsal-cup-2012-13/cup-mestarit>. Luettu: 12.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2016b. Palloliiton piirit. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/piirit>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2016c. Regions´ cupin 1. kierros arvottu. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/ita-suomen-piiri/regions-cupin-1-kierros-arvottu>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2016d. Suomen Regions´ Cup 2016. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/palloliitto/sarjat-ja-tulokset/miehet/suomen-regions-cup>. Luettu: 15.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2016e. Suomen Regions´ Cupin säännöt. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/futsal/saannot/saannot-ja-maaraykset-2012-13/suomen-regions-cupin-saannot-2016>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Palloliitto. 2016f. Suomen Cupin finaali 2016. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/suomencup/info/suomen-cupin-finaali-2015>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2016g. Futsal Cupin lopputurnaus 2015-2016. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/node/1398/futsal-cup-2015-16/futsal-cup-2015-2016/futsal-cupin-lopputurnaus-2015-16>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2016h. Futsal Cup 2016–2017. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/node/1398/futsal-cup-2015-16/futsal-cup-2016-2017>. Luettu: 12.10.2016.

Suomen Palloliitto. 2016i. Miesten Respect Suomen Cupin erillismääräykset 2017. Luettavissa: https://www.palloliitto.fi/sites/default/files/liitteet/Suomen-cup/miesten_respect_suomen_cupin_erillismaaraykset_2017.pdf?lang=en. Luettu: 13.10.2016.

Suomen palloliitto. 2016j. Ilmoittautuminen miesten Suomen Cupiin 2017 avattu. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-cup/ilmoittautuminen-miesten-suomen-cupiin-2017-avattu>. Luettu: 2.8.2016.

Suomen Palloliitto. 2016k. Ilmoittautumisaikaa miesten cupiin 2017 torstaihin asti. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-cup/ilmoittautumisaikaa-miesten-cupiin-2017-torstaihin-asti>. Luettu: 2.8.2016.

Suomen Palloliitto. 2016l. Miesten Suomen Cup uuteen aikaan. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-cup/miesten-suomen-cup-uuteen-aikaan>. Luettu: 2.8.2016.

Suomen Palloliitto. 2016m. Miesten cupin finaali 2016 Tampereella. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-cup/miesten-cupin-finaali-2016-tampereella>. Luettu: 2.8.2016.

Suomen Salibandyliitto ry. 2016. Historia – Cup-finaalit kautta aikojen. Luettavissa: <http://floorball.fi/huippu-urheilu/suomen-cup/historia/>. Luettu: 12.9.2016.

Suomen Salibandyliitto ry. 2016a. Kauden 2016–2017 sarjajoukkueet. Luettavissa: <http://floorball.fi/tulokset/>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Salibandyliitto ry. 2016b. Teho Sport Suomen Cup – Miehet. Luettavissa: <http://floorball.fi/huippu-urheilu/suomen-cup/miehet/>. Luettu: 2.9.2016.

Suomen Salibandyliitto ry. 2016c. Kutsu miesten Teho Sport Suomen Cupiin 2016–17.

Suomen Salibandyliitto ry. 2016d. Suomen Salibandyliiton kilpailusäännöt 1.5.2016-30.4.2017. Luettavissa: http://floorball.fi/files/5014/6237/1540/Kilpailusaannot_2016-17.pdf. Luettu: 11.10.2016.

The FA. 2016. The History of The FA. Luettavissa: <http://www.thefa.com/about-football-association/history>. Luettu: 1.9.2016.

8 Liitteet

Liite 1. Kutsu miesten Salibandyn TEHO Sport Suomen Cupiin

KUTSU SUOMEN CUPiin!

Salibandyn Suomen Cupin mestaruudesta on pelattu kaudesta 1988-89 lähtien ja kaudella 2016-17 Cupin herruudesta taistellaan 28. kerran.

Miesten Suomen Cupin 1. kierrokselle osallistuvat joukkueet 4.-6. divisioonista ja osa 3. divisioonan joukkueista. Toisella kierroksella Cupin aloittavat loput 3. divisioonan joukkueet, sekä osa 2. divisioonan joukkueista. Cupin kaksi ensimmäistä kierrosta pelataan alueellisesti turnausmuotoisena – lähtökohtaisesti neljän joukkueen lohkoissa.

➔ *Lohkon neljä joukkuetta arvotaan kahdeksi ottelupariksi. Otteluparien voittajat kohtaavat lohkon finaalissa ja otteluparien häviäjät kisaavat ns. toisesta mahdollisuudesta. Lohkon finaalin voittaja etenee Cupissa seuraavalle kierrokselle, kun taas finaalin hävinnyt kohtaa alakaavion otteluparin voittajan taistelussa paikasta jatkoon. Turnausmuotoiset ottelut pelataan ratkaisuuksi asti jatkoaikoihin ja rangaistuslaukauskilpailuihin! Lohkovaiheesta selviää siis jatkoon kahdella voitolla.*

Alkukierrosten alueellisuuden takaamisen johdosta kaikkia lohkoja ei välttämättä pystytä pelaamaan neljän joukkueen lohkoissa. Mikäli turnausmuotoinen lohko pelataan kolmen tai viiden joukkueen lohkona, pelataan lohkoissa yksinkertainen sarja.

Cupin kolmannella kierroksella siirrytään yksittäisiin otteluihin. Otteluparit muodostetaan alueellisen kaavion mukaan. Loput 2. divisioonan joukkueet aloittavat Cupin kolmannelta kierrokselta. Neljänneksi kierroksesta lähtien Cup muuttuu valtakunnalliseksi ja otteluparit muodostetaan arvalla. Yksittäisten otteluiden arvonnassa on alemman sarjatasen joukkueen kotietu lähialueen sisäisissä otteluissa:

➔ *Mikäli ottelupariin arvottavien joukkueiden kotipaikkakuntien välinen etäisyys on alle 250km, toimii alemman sarjatasen joukkue otteluparissa kotijoukkueena. Lähialueotteluiden alemman sarjatasen joukkueen kotietua ei ole kuitenkaan enää siinä vaiheessa, kun Cupissa on jäljellä kahdeksan joukkuetta (puolivälierät).*

Miesten Salibandyliigan ja Divarin joukkueet aloittavat Cupin 4.-5. kierroksilta. Suomen Cup huipentuu tammikuun 2017 lopulla pelattavaan suureen finaalityhtymään, jossa ratkaistaan miesten ja naisten Cup-mestaruudet, sekä pikku- ja haastajafinaalien voittajat. Sekä isommista että pienemmistä Cup-mestaruuksista palkitaan pokaalein ja mitalein – minkä lisäksi jokaisen finaalin voittaja kuittaa rahapalkinnon. Miesten Suomen Cupin finaalin voittajan palkintosheckki on 10 000 euroa.

Miesten Suomen Cup

Kierros:	Cupin aloittavia joukkueita:	Ottelujärjestelmä:
1. kierros	3.-6. divisioonan joukkueet	Turnausmuotoinen Cup-järjestelmä
2. kierros	2.-3. divisioonan joukkueet	Turnausmuotoinen Cup-järjestelmä
3. kierros	2. divisioonan joukkueet	Yksittäiset ottelut, alueellinen kaavio
4. kierros	Divarin joukkueet	Yksittäiset ottelut, valtakunnallinen
5. kierros	Salibandyliigan ja Divarin joukkueet	Yksittäiset ottelut, valtakunnallinen
6. kierros		

Finaalit: Miesten Cup –finaali, pikku- ja haastajafinaali

Pikku- ja haastajafinaalit:

Suomen Cupin pikkufinaalissa pelaavat pisimmälle edenneet 2.-6. divisioonan joukkueet.

Haastajafinaalissa pelaavat puolestaan pisimmälle edenneet 4.-6. divisioonan joukkueet.

Runkopäivät:

Miesten Suomen Cupin runkopelipäivät ovat seuraavat:

1. kierros	3.-4.9.2016
2. kierros	17.-18.9.2016
3. kierros	1.10.2016
4. kierros	15.10.2016
5. kierros	30.10.2016
6. kierros	13.11.2016
7. kierros	18.1.2017
Varapäivä	6.1.2017 (mikäli pelataan 8. kierros)
Finaalit	28.1.2017

Palkinnot:

Miesten Suomen Cupin finaalin joukkueille mitalit, pokaalit, sekä mestarille kiertopokaali

Pikku- ja haastajafinaalien joukkueille mitalit ja voittajille pokaalit

Rahapalkinnot:

Miesten Suomen Cupin mestari:	10 000 euroa
Miesten Suomen Cupin kakkonen:	3 000 euroa
Pikkufinaalin voittaja:	750 euroa
Haastajafinaalin voittaja:	500 euroa

Ilmoittautuminen miesten Suomen Cupiin päättyy 10.6.2016.

Miesten Suomen Cupin osallistumismaksu on 380 euroa. Niille joukkueille, jotka osallistuvat Cupin

1. kierrokselle ja putoavat jatkosta, palautetaan puolet osallistumismaksusta.

Ilmoittautuminen Suomen Cupiin tapahtuu seurakäyttäjätunnuksilla Salibandyliiton palvelusivustolla www.palvelusivusto.fi/fb/

KUTSU SUOMEN CUPiin!

Salibandyn naisten Suomen Cupin mestaruudesta on pelattu kaudesta 1991-92 lähtien ja kaudella 2016-17 Cup-pokaalista taistellaan 24. kerran.

Naisten Suomen Cupin 1. kierrokselle osallistuvat 2.-4. divisioonan joukkueet. Naisten Cupin 1. kierros on alueellinen kierros. Mikäli joltain liiton toiminta-alueelta ei muodostu lohkoa (3-5 joukkuetta), aloittavat alueen joukkueet Cupin vasta 2. kierrokselta.

Myös naisten Cupin 2. kierros pelataan turnausmuotoisena, mutta joukkueet jakautuvat lohkoihin ennalta määrätyn kaavion mukaisesti. Toiselta kierrokselta Cupin aloittavat valtaosa naisten 1. divisioonan joukkueista, sekä loput 2. divisioonan joukkueet.

Turnausmuotoiset kierrokset pelataan lähtökohtaisesti neljän joukkueen lohkoissa.

➔ *Lohkon neljä joukkuetta arvotaan kahdeksi ottelupariksi. Otteluparien voittajat kohtaavat lohkon finaalissa ja otteluparien häviäjät kisaavat ns. toisesta mahdollisuudesta. Lohkon finaalin voittaja etenee Cupissa seuraavalle kierrokselle, kun taas finaalin hävinnyt kohtaa alakaavion otteluparin voittajan taistelussa paikasta jatkoon. Turnausmuotoiset ottelut pelataan ratkaisuun asti jatkoaikoihin ja rangaistuslaukauskilpailuihin! Lohkovaiheesta selviää siis jatkoon kahdella voitolla.*

Kolmannesta kierroksesta lähtien naisten Suomen Cup pelataan yksittäisinä otteluina. Otteluparit arvotaan. Cupin lähialueiden otteluissa alemman sarjatason joukkueella on kotietu:

➔ *Mikäli ottelupariin arvottavien joukkueiden kotipaikkakuntien välinen etäisyys on alle 250km, toimii alemman sarjatason joukkue otteluparissa kotijoukkueena. Lähialueotteluiden alemman sarjatason joukkueen kotietua ei ole kuitenkaan enää siinä vaiheessa, kun Cupissa on jäljellä kahdeksan joukkuetta (puolivälierät).*

Naisten Salibandyliigan joukkueet aloittavat Suomen Cupin 3. kierrokselta. Suomen Cup huipentuu tammikuun 2017 lopulla pelattavaan suureen finaalityhtymään, jossa ratkaistaan miesten ja naisten Cup-mestaruudet, sekä pikku- ja haastajafinaalien voittajat. Sekä isommista että pienemmistä Cup-mestaruuksista palkitaan pokaalein ja mitalein – minkä lisäksi jokaisen finaalin voittaja kuittaa rahapalkinnon. Naisten Suomen Cupin finaalin voittajan palkintoshekki on 3 500 euroa.

Naisten Suomen Cup

Kierros:	Cupin aloittavia joukkueita:	Ottelujärjestelmä:
1. kierros	2.-4. divisioonan joukkueet	Turnausmuotoinen, alueellinen
2. kierros	1. divisioonan joukkueet	Turnausmuotoinen, kaavion mukaan
3. kierros	Salibandyliigan ja 1. div joukkueet	Yksittäiset ottelut, valtakunnallinen
4. kierros		

...

Finaalit: Naisten Cup –finaali ja pikkufinaali

Pikkufinaali:

Naisten Suomen Cupin pikkufinaaliin selviävät pisimmälle edenneet 1.-4. divisioonan joukkueet.

Runkopäivät:

Naisten Suomen Cupin kierrosten runkopelipäivät ovat:

1. kierros	3.-4.9.2016
2. kierros	17.-18.9.2016
3. kierros	9.10.2016
4. kierros	13.11.2016
5. kierros	18.12.2016
Varapäivä	6.1.2017 (mikäli pelataan 6. kierrosta)
Finaalit	28.1.2017

Palkinnot:

Naisten Suomen Cupin finaalin joukkueille mitalit, pokaalit, sekä mestarille kiertopokaali

Pikku- ja haastajafinaalien joukkueille mitalit ja voittajille pokaalit

Rahapalkinnot:

Naisten Suomen Cupin mestari:	3 500 euroa
Naisten Suomen Cupin kakkonen:	1 000 euroa
Pikkufinaalin voittaja:	500 euroa

Ilmoittautuminen naisten Suomen Cupiin päättyy 10.6.2016.

Miesten Suomen Cupin osallistumismaksu on 250 euroa. Niille joukkueille, jotka osallistuvat Cupin 1. kierrokselle ja putoavat jatkosta, palautetaan puolet osallistumismaksusta.

Ilmoittautuminen Suomen Cupiin tapahtuu seurakäyttäjätunnuksilla Salibandyliiton palvelusivustolla www.palvelusivusto.fi/fb/

KILPAILURYHMÄ

13.10.16

SUOMEN CUP 2007

1. Kierros

- Joukkueet on sijoitettu 1-kierrokselle sekä sarjatason että maantieteellisen sijainnin perusteella siten, että Liigajoukkueille on saatu vastustaja alemmalta sarjatasolta.
- 1.kierros on miesten osalta pelattava viimeistään 19.9 ja naisten osalta 26.9. Kotijoukkueen velvollisuutena on sopia pelipäivä vastustajan kanssa ja ilmoittaa se välittömästi liittoon kilpailupäällikölle.
- 1-, ja 2.- kierroksella pelataan yksi ottelu alempiarjalaisen kotikentällä. Samalla sarjatasolla pelaavien osalta ottelupaikkakunta on arvottu.
- Osallistumismaksut 170 € /kierros alkaen tulee maksaa ennen kunkin kierroksen ottelua.

Maksut tulee suorittaa Lentopalloliiton tilille NORDEA 219918 - 156080

- Joukkueet vastaavat itse muista kuluistaan.

1. kierroksen otteluparit ovat seuraavat:

MIEHET 19.9 mennessä pelattavat ottelut

Napapiirin Pukit – Santasport	Kauppaoppilaitos 11.9.2007 klo 18:00
Kyyjärven Kyky – Vaasan Kisto	
Keski-Savon Pateri – Muuramen Lentopallo	Pieksämäki 19.9.2007 klo 18:30
Vihdin Lentopallo – Hurrikaani Loimaa	Nummela Länsi- uudenmaan koulutuskeskus 19.9.2007 klo 19:00
Salon Viesti 2 – Salon Pövolley	Hermannin koulu 14.9 klo 18:00
Kontiolahden Isku – Mutalan Riento	Lehmon koulu 18.9.2007 klo 15:00
Himangan Urheilijat – Kempeleen Lentopallo	
East Volley – Pielaveden Sampo	OKL Savonlinna 19.9 klo 19:00

2. kierroksen otteluparit selviävät Suomen Cupin pelikaaviosta.

Naiset 26.9 mennessä pelattavat ottelut

LP Kangasala – Vanaja RC	26.9.2007 klo 18:30. Pitkäljärven koulu, Kangasala.
Liiga Eura – Pieksämäki Volley	
Uimaharjun Kari – Joensuun Prihat	
Ajo-Kl.P. Team – Someron Pallo	9.9.2007 klo 16:00 Savonlinnan OKL-halli
Vilppulan Tähti – Oriveden Ponnistus	
Kuusamon Pallo-Karhut – Dislaploki	
Nurmon Jymy – Lujattaret Laihia	25.9.2007 klo 19:00 Nurmon liikuntahalli
Korson Veto – Salon Viesti	20.9.2007 klo 20:00 Lumo halli Korso

Lisätietoa 044 0404 890, faxilla (09) 147 746 tai sähköpostilla
jari.lankinen@lentis.slu.fi ja sivuiltamme www.lentopalloliitto.fi.

Jari Lankinen
Kilpailupäällikkö